

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ

Copyright, 1951, by the Society
of the Franciscan Fathers

XXXVI. Nr. 12

ANTRADIENIS, (Tuesday),

GRUODŽIO (DEC.) 4 D., 1951 M.

10 CENTŲ

PALIAUBŲ DERYBOSE JOKIOS PAŽANGOS

Tokio. — Sutarus dėl demarkacijos zonos, tolimesnės Korejos paliaubų derybose kol kas nepasiekta jokios pažangos. Sąjungininkai reikalauja, kad paliaubų metu nebūtų stiprinamos nė vienos pusės karinės pajėgos ir būtų sudaryta už fronto bendra paliaubų vykdymo inspekcija. Taip pat sąjungininkai pasilaiko abipus pusiasalio jų rankose esančias salas. Komunistai turėtų taip pat sustabdyti š. Korejoje aerodromų statybą. Komunistai gi reikalauja, kad tuojuo pat būtų atitrauktos iš Korejos sietimos karinės pajėgos ir siūlo tik ribotą paliaubų vykdymo inspekciją. Taip pat jie reikalauja minėtų salų, nes jos esančios į šiaurę nuo fronto linijos. Tas salas sąjungininkai esą pasiryžę komunistam perleisti, bet tik tam tikromis sąlygomis. Sąjungininkų reikalavimą sustabdyti aerodromų statybą komunistai atmets kaip tariamą kišimąsi į š. Korejos vidaus reikalus.

Jungt. Tautų delegacija pasiūlė, kad abi pusės įteiktų belaisvių sąrašus ir nurodymus, kur jie laikomi. Bet komunistai, nors pasidavė šio klausimo apsvaistytį, ligi šiol jokių žinių nesuteikė.

Kovos fronte

Giedras oras paskutinėmis dienomis abiem kariaujančiom pusėm leido išvystyti gyvą oro pajėgų veiklą. Jungt. Tautų oro pajėgos smarkiai puolė prieš uždaryti karinius taikinius ir daug kartų kovėsi su stipriais priešais oro pajėgų junginiais. Buvo nutrauktos 107 vietose prieš geležinkelio linijos ir trijų dienų būvy 19 jo lėktuvų numušta ir 6 sužaloti.

NORI SUTAIKINTI JUGOSLAVIJĄ IR KOMINFORMĄ

Paryžius. — Jungt. Tautų politinis komitetas, apsvaistęs Jugoslavijos skundą prieš kominformo kraštus, priėmė rezoliuciją, kurioje abi pusės skatinamos visus nesutarimus išspręsti Jungt. Tautų chartos dvasioje, diplomatinioose santykiuose laikytis tarptautinės praktikos ir pasienio nesutarimus išspręsti taikiai, sudarant mišrias komisijas. Bet kad santykiai daug pagerėtų mažai vilčių, nes po balsavimo paklaustas, ar Sovietai yra pasiryžę tuos klausimus pagal Jungt. Tautų chartą spręsti, jų atstovai visiškai neatsakė. JAV gali išlaikyti etc

Siamas uždraus komunistų partiją

Bangkokas. — Siame įvyko karinis perversmas, ir valdžią į savo rankas perėmė iš devynių asmenų sudaryta laikinė vyriausybė. Naujoji vyriausybė laukia skubiai iš sveicarijos grįžtant karaliaus ir ruošia įstatymą, kuriuo numatoma uždrausti komunistų partiją.

TAUTVAIŠA PER TELEVIZIJĄ

Chicagos šachmatų meistras Tautvaiša pakviestas sušūti "blitz" partiją ir pakalbėti apie šachmatus per Chicagos televiziją. Programos laikas gruodžio 7 d. 1:00-1:45 po pietų WGN-TV (Channel 9).

Sąjungininkai neteko 4 sprausminių naikintuvų. Manoma, kad šiuo metu priešas yra sutelkęs 1200-1500 lėktuvų ir stato š. Korejoje aerodromus, iš kur galėtų pulti Pietų Koreją.

Sausumos pajėgų veiksmams buvo siauro masto, daugiausia tik žvalgybinių dalinių susidūrimai, ir visame fronte buvo gana ramu. Bet sustabdyti karo veiksmus, kol nepasirašytos paliaubų sąlygos, nenumatoma. Prez. Trumanas griežtai paneigė, kad būtų buvęs duotas karinėms pajėgoms toks įsakymas.

Korejos karo nuostoliai

Washingtonas. — Paskutiniais duomenimis, komunistų nuostoliai Korejoje liečiančio 22 d. pasiekė 1,505,877 vyrų, iš kurių 169,564 yra patekę sąjungininkams į nelaisvę. Sąjungininkų nuostoliai liečiančio 1 d. yra pasiekę 313,711 vyrų užmuštų, sužeistų ir patekusių į nelaisvę arba dingusių be žinios.

VOKIEČIAI PRADEDA SINTETINĖS GUMOS GAMYBĄ

Bona. — Recklinhausene pradėjo vėl darbą pirmasis vokiečių sintetinės gumos fabrikas. Po karo jos gamyba vokiečiams buvo uždrausta, bet prieš ketelį mėnesių Vakarų sąjungininkai šį draudimą atšaukė. 1952 m. mėnesinė šio fabriko gamyba sieks po 2,000 tonų į mėnesį.

Sovietai apgailestauja Hitlerio likimą

Moskva. — Nors JAV suteikė Sovietams karę su Hitleriu 11 milijardų dolerių paramos, dabar Sovietų istorikas Voronin paskelbė straipsnį, kuriame tvirtina, jog Hitleris žinojęs, kad Sovietų Sąjunga esanti nenugalima ir jos nebūtų puolęs, jei jo nebūtų kursčiusios JAV Hitleris ir esąs Amerikos kapitalistų nusikaltėliškios politikos auka.

PRANEŠIMAS LDS KUOPOMS

Lapkričio 23 d. So. Bostone įvyko LDS Centro Valdybos posėdis, dalyvaujant Valdybos nariams—pirm. prel. P. M. Jurui, Vincui J. Kudirkai, B. Jakučui, A. Peldžiui, Bronėi Ciunienei, Nelei Meškūnienei ir Sąjungos Garbės nariui T. Justinui Vaškiui, OFM.

Posėdyje svarstyti įvairūs LDS reikalai ir padaryti šie nutarimai:

1. LDS seimo nutarimu LDS organu yra "Darbininkas". LDS nariai raginami savo organą "Darbininką" skaityti, platinti ir remti.
2. LDS nariai, užsakydami "Darbininką", prenumeratoras mokestį \$4.00 siunčia savo kuopos raštininkui, kuris surinktas prenumeratoras persiunčia "Darbininko" administracijai, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. Nariai prenumeratorą gali ir tiesiog "Darbininko" administracijai pasiųsti.
3. LDS nariai kasmet moka \$1.00 nario mokestį. 50 centų lieka kuopos kasoje ir 50 centų persiunčiama LDS Centrai.
4. Kuopa ar Centras neturtingiems nariams užsako sąjungos organą "Darbininką". Kuopos už neturtingus narius Centrai moka nario mokestį.
5. Kaip galima greičiau išleidžiamos Popiežių Enciklikos ir išdalinamos nariams nemokamai.
6. Pravedamas LDS narių vajus ir stiprinamas kuopų veikimas. Vajui pravedti ir kuopų veikimui sustiprinti pakviesti TT. Pranciškonai.
7. Išleidžiamos LDS konstitucijos. Spaudai konstitucijas paruošti pavesta pirm. prel. Pr. Jurui ir sekr. A. Knežiui.
8. Po Kalėdų LDS Centro Valdyba susirenka posėdžio nustatyti veikimo planui sekantiems metams.

Pirmininkas PREL. P. JURAS
Sekretorius ANT. KNEŽYS

Šioje vietoje, prie Panmunjomo, turėtų eiti paliaubų nustatinėjama linija, bet dar tebeina kovos. Netoliese posėdžiauja ir abiejų šalių komisija.

Prasidėjo keturių didžiųjų konferencija

Paryžius. — Sovietams sutikus su Arabų-Azijos bloko pasiūlymu, Paryžiuje prasidėjo JAV, Anglijos, Prancūzijos ir Sovietų slapta konferencija, kuri bandys surasti Vakarams ir Sovietams priimtina nusiginavimo formulę. Formaliai tai yra iš keturių didžiųjų valstybių atstovų sudaryta Jungt. Tautų politinio komiteto pakomisė, kuriai pirmininkauja šios Jungt. Tautų visumos sesijos pirmininkas meksikietis L. P. Nervo.

Pirmasis posėdis praėjęs gana draugiškoje nuotaikoje, ir tai laikoma geru ženklu, bet apskritai delegacijų tarpe vyrauja gana pesimistinė nuomonė, kad ši komisija galėtų pasiekti

žymesnių rezultatų. Kol kas konferencija svarstė tik darbotvarkės ir procedūros klausimus. Bet kai bus prieita prie pačių nusiginavimo klausimų, laukiama didelių nuomonių skirtumų, nes Vakarų ir Sovietų Jungt. Tautoms pasiūlyti nusiginavimo planai labai žymiai skiriasi. Vakarų pasiūlytas planas numato nusiginavimą palaipsniui, kol bus pasiekta karinių jėgų pusiausvyra, veiksminga tarptautinė karinių jėgų bei ginklų kontrolė ir atominių ginklų uždraudimą bei atominės energijos kontrolę. Sovietai gi reikalauja tuojuo pat uždrausti atominius ginklus, sumažinti JAV, Anglijos, Prancūzijos, Sovietų ir komunistinės Kinijos karines pajėgas bei nusiginavimo kontrolę, apie kurios pobūdį tačiau ligi šiol Sovietai nepasiskė, nors Vakarų pasiūlytą tarptautinę kontrolę laiko

jiems nepriimtina. Vakarų atstovai yra aiškiai pažymėję, kad sumažinti savo ginklavimąsi ir sunaikinti turimus atominius ginklus tol nesutiks, kol nebus susitarta dėl visiškai patikimos nusiginavimo kontrolės.

NERIMSTA ČEKOSLOVAKIJOS DARBININKAI

Praga. — Čekoslovakijoje darbininkų nepasitenkinimas nuolat didėja. Lapkričio mėn. įvyko didesnė darbininkų streikų Pilsene, Klattau ir Osttravoje. Darbininkų demonstracijos škodos ginklų fabrikuose bolševikams buvo ypač nemalonios. Ten buvo nuvykęs darbininkų raminti ministerio pirmininko pavaduotojas Rudolf Slansky. Jis kalbėjo į 2,200 darbininkų, kurie buvo sukviešti į didelę salę ir ji užrakinta. Darbininkai šūkavo ir nenorėjo klausyti. Po to Rudolf Slansky, ligi šiol padėjęs bolševikams Čekoslovakijos darbininkus smaugti, pats buvo suimtas.

JAV turi naują sprausminį bombonešį

Washingtonas. — Beoning Airplane Company dirbtuvėse pagamintas pirmasis XB-52 tipo sprausminis bombonešis. Visi jo techniniai patobulinimai laikomi griežtoje paslapyje, bet jis laikomas pačiu moderniausiu bombonešiu pasaulyje.

Mirė senatorius Wherry

Washingtonas. — Sulaukęs 59 metų amžiaus, mirė resp. senatorius K. S. Wherry, iš Nebraskos. Miręs senatorius buvo vienas aktingiausių respublikonų partijos veikėjų ir buvo manoma, kad, parenkant kandidatus naujems prezidento rinkimams, galėjo iškilti ir jo kandidatūra.

Pabėgo atsakingas Sovietų karininkas

Berlynas. — Spaudos pranešimu, iš Rytų Vokietijos į Vakarų pabėgo Sovietų pulkininkas N. Astachovas, kuris buvo rytų sovietinių urano kasyklų Rytų Vokietijoje geologinis viršininkas.

JAV GALI IŠLAIKYTI DIDŽIAUSIAS GINKLAVIMOSI LENKYTES

Washingtonas. — JAV lankantiems Europos pramonės atstovams ginklavimosi šefas Ch. E. Wilson pareiškė, kad JAV reikale savo karinę pajėgą išlaikyti ir pakelti su tuo susijusius sunkumus gali dešimtį, dvidešimt ir net simtą metų. Šiuo metu JAV karinė gamyba siekia \$2,000,000,000 mėnesį ir 1953 m. pasieks \$4,000,000,000 gamybą. Po 1953 metų JAV numato pa-

laipsniui karinę gamybą mažinti, o dėmesį sutelkti į naujus išradimus bei patobulinimus. Karinės pagalbos Europai direktorius gen. Olmstedt tiems pramonininkams taip pat nurodė, kad JAV ligi lapkričio 1 d. į Europą pasiuntė 6907 tankus, 10,679 patrankas, 27,691 transporto sunkvežimius, 8,228 radijo ir radaro aparatus, 1,185 lėktuvus, 643,369 rankinių ginklų bei kulkosvaidžių ir 219 laivų.

KURIAMA EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO UNIJA

Strasburgas. — Europos Patariamoji Taryba priėmė nutarimą pasiūlyti Užsienų Reikalų Ministerių komitetui greitu laiku sudaryti Europos žemės ūkio tarptautinį organą. Naujos organizacijos tikslas tvarkyti rinkos santykius tarp turinčių žemės ūkio gaminių per tieklių ir jų stokojančių kraštų, o taip pat stabilizuoti gamybą bei kainas, patikrinant gamintojams nuolatinę rinką ir gaminių pardavimo galimybes. Prieš šį pasiūlymą, kaip ir kitais panašiais atvejais, pasisakė anglai, vokiečių socialdemokratai ir kurie Skandinavijos bei Airijos atstovai.

SICLO ĮVESTI MOKYKLOS MALDA

Albany. — Board of Regents, New Yorko valstybės mokyklų įstaiga, priėmė pasiūlymą, kad pamokos mokyklose būtų pradedamos ne tik vėliaus pagerbimu, bet ir malda į Visagali Dievą. Nors JAV mokyklose tikyba nedėstoma, bet, Board of Regents nuomone, Amerikos moralinis ir dvasinis paveldėjimas turi būti pabrėžiamas. Pasiūlymas laikomas žingsniu prieš komunizmą ir materializmą.

PRANCŪZIJA GAUNA 600 MILIJONŲ DOLERIŲ

Paryžius. — Prancūzų vyriausybė paskelbė, kad JAV atstovai pažadėjo ligi ateinančių metų liepos 1 d. suteikti Prancūzijai 600 milijonų dolerių tiesioginės ir ginklavimosi paramos.

AUKOS "DARBININKŲ" BEI LIETUVISKOS SPAUDOS CENTRUI BROOKLYNE

Kun. Konst. Vasys, Worcester, Mass.	\$1925.00
Msgr. J. Ambotas, Hartford, Conn.	\$150.00
St. Gabaliauskas, Pittsburgh, Pa.	\$230.00
Kun. J. Skripkus, Pittsburgh, Pa.	\$200.00
Ant. Katilius, Pittsburgh, Pa.	\$100.00
M. Auskaitė, So. Boston, Mass.	\$100.00
A. Stankus, Brooklyn, N. Y.	\$100.00
Jonas Grėbliūnas, Homestead, Pa.	\$50.00
Kun. J. Valantiejus, Waterbury, Conn.	\$25.00
Nuosirdžiai dėkoja Tėvai Pranciškonai	

NUVERTE PRORUSISKĄ SIRIJOS VYRIAUSYBĘ

Damaskas. — Be kraujo praliejimo Sirijos kariuomenės štabo viršininkas Šišekly nuvertė prieš ketelį dienų sudarytą Sovietams palankaus M. Davalibi ministerių kabinetą ir visus jo narius suėmė. Naują vyriausybę sudaryti prez. H. El Attasi pavedė parlamento nariui H. Khoja. Nuverstasis min. pirm. Davalibi sukilėlių kaltinamas, kad norėjęs Siriją įtraukti į uniiją su didesnėmis už ją Irako arba Jordanijos valstybėmis, tuo būdu sudarydamas grėsmę Sirijos nepriklausomybei ir siekdamas susilpninti Sirijos karines pajėgas.

ŠUGLAUSTOS ŽINIOS

- JAV, Anglija ir Prancūzija įteikė Jungt. Tautoms pasiūlymą iširti visoje Vokietijoje sąlygas, ar yra galimybių įvykinti laisvus visuotinius rinkimus.
- Lenkijos užs. reikalų ministeris įteikė JAV atstovui Varšuvoje notą, kurioje reikalauja atšaukti neseniai prezidento pasirašytą saugumo įstatymą, kuriuo numatoma \$100,000,000 komunistinio persekiojimo aukoms remti. Komunistinė Lenkija tai laiko kišimu į jos vidaus reikalus.
- Vengrų tautinė taryba tremtyje kreipėsi į Jungt. Tautas, kad jos imtųsi priemonių sustabdyti Vengrijos komunistų vykdomas gyventojų deportacijas ir žudymus.
- Čiang-Kai-Sekas paskelbė, kad jo vyriausybė imasi ateinančiais metais visų jėgų bei išteklių mobilizacijos komunistams iš Kinijos pašalinti.
- Irano mahometonų vadas A. S. Abolghassem paskelbė, jog organizuojamas ateinančiais metais viso pasaulio mahometonų kongresas. Jo tikslas suburti 200 milijonų mahometonų ir sudaryti šalia Vakarų bloko ir Sovietų trečią pasaulinę pajėgą.
- Budapešto radijas paskelbė, jog panaikinamas kai kurių produktų racionavimas, bet jų kainos pakeliamos nuo 70 ligi 100%.
- Ligšiolinį Indokinijos komunistinių partizanų vadą Ho-Chi-Minh Maskva pakeitė jos paruoštu Truong Chinh. Ar Ho-Chi-Minh yra patekęs į Sovietų nemalonę, ar pakeistas dėl kitų priežasčių, kol kas nėra paaiškėję.

Prieš dešimtį metų, gruodžio 7 d., apie 100 japonų lėktuvų ir povandeninių laivų iš pasaulio puolė ir apgriovė Pearl Haravų salos. O tuo pat metu Vašingtonan buvo atvykęs derėtis dėl taikos specialus Japonijos pasiuntinys Saburo Kurusu ir JAV ambasadorius Kichisaburo Nomura.

LIETUVOS PARTIZANAI IR ANGLIJOS CHURCHILLIS

DR. K. SRUOGA-VERZIKAS

- Kuo kvepia Churchillio partizanų planas
- Lietuviai ne už Britaniją, bet už Lietuvą
- Vistiek ženklas geras

Cicero, Illinois. — Ateina žinios, kad naujas Britų imperijos ministeris pirmininkas labai susidomėjęs partizanais, kovojančiais prieš Sovietų okupaciją ir už tautų laisvę. Ir dar daugiau. Pranešama, kad jis neuzilgo atvykęs Amerikon ir stengsis įkalbėti Ameriką plačiai organizuoti partizanines kovas už geležinės uždangos ir visais įmanomais būdais jas remti.

Visi žinome, kad Churchillis yra labai užsispyręs žmogus. Jis sugeba savo planus vykdyti. Jis labai sugeba ir kitus įkalbėti jo planams pritarti ir padėti. Taigi šitos žinios įdomios. Pasakyčiau — jaudinančios. Nes jei taip būtų, tai visokių pasėkmių galima būtų laukti. Lietuvos partizanai iki šio laiko buvo priešakinėse eilėse už geležinės uždangos. Taigi šitas klausimas gyvai liečia Lietuvos partizanų, visus lietuvius ir Lietuvos laisvę.

Zinoma, partizanai buvo, yra ir bus. Vis tiek, ar Churchillis jiems pritaris ar nepritars. Niekas negalėtų tvirtinti, kad Churchillis ir anglų tauta iki šio laiko buvo partizanų šalininkai ar rėmėjai. Priešingą dalyką gal būtų galima tikrai lengviau įrodyti. Tai iš kur tas Churchillio palankumas dabar ir ką jis reiškia? Sakoma, kad Churchillis ir tuo reikalu yra

davęs kai kurių paaiškinimų. Mat, Churchillis nori žūt būt pasimatyti asmeniškai su Stalinu. Viską išsiaiškinti ir susitarti. Kad tas susitarimas būtų „lengvesnis“, jis nori Stalinui pakisti „po nosimi“ partizanų. „Jei susitarsime, nebus partizanų. Nesusitarsime — aš tau užkursiu partizanų peklą ir tavo okupuotose kraštuose ir net pačioje Sovietijoje.“ Taip maždaug galima įsivaizduoti Churchillio pranešimą Stalinui partizanų klausimu.

Taigi Churchillio partizanų planas kvepia neskaniai. Partizanai kovoja Lietuvoje ir kituose bolševikų teroro apsestuose kraštuose ne už Britų imperiją, ne už Churchillio konferenciją su Stalinu. Jie kovoja už savo žmonių, už savo kraštų laisvę. Jų kovą Churchillis, kad ir labai gražiai su Stalinu susitaręs, negalėtų sustabdyti.

Bet gi Churchillio mintys apie partizanų labai įsidėmėtinos. Ir tai dėl dviejų priežasčių. Tai parodo, kokia didelė ir baisi jėga yra partizanai. Tai įsidėmėtina ir visiems tiems lietuviams, kurie iki šio laiko apie partizanų kovas mėgdavo pasakyti: „Niekas iš to nebus. Prieš vėją nepapūsi.“ Churchillis, mat, kitaip mano. Partizanai gali „pūsti“. Gali ir Staliną „nupūsti“. Tik reikia tinkamo momento ir tinkamos paramos.

Yra ir kita ir, gal būtų, dar svarbesnė to klausimo pusė. Iki šio laiko daug laisvųjų pasaulio tautų partizanų kovoms. Bent moraliai. Ar kas nors partizanų rėmė kitokiais

„Dirvos“ puslapiuose nuolat skardensai Vyt. Alantas. Neseniai jis įrodinėjo, kad Lietuvai krikštas buvęs žalingas. Dabar tos pačios „Dirvos“ 47 nr. savo „šimtaprocentinio lietuvių Jono Pakrančio ir jos kaimyno Petro Kanapėno“ lūpomis išsina į viešumą kaip demokratijos gynėjas ir VLIKO „nedemokratinio“ elgesio smerkėjas.

Iš tikrųjų nuostabus šis mūsų pasaulis. Kas galėjo tikėtis iš Vyt. Alanto, kad jis vieną dieną išsisers į šimtaprocentinį demokratą. Juk tai buvęs „Lietuvos Aido“ vyriausiasis redaktorius. To „Lietuvos Aido“, kuris tiek daug yra kalbėjęs apie „supuvusią demokratiją“.

Labai, žinoma, džiugu, kad buvęs totalizmo skelbėjas ir šūlas dabar prisistato mūsų visuomenei kaip demokratas, kuris kalba net apie seimo rinkimus. Bet mes prisimename, kad tuo laiku, kai Vyt. Alantas sėdėjo „Lietuvos Aido“ redaktoriaus kėdėje, jo remtas režimas, pasekdamas, tur būt, Musolinio ir Hitlerio pavyzdį, skelbėsi esąs taip pat „demokratinis“. Todėl ir šiandien Vyt. Alanto pasiskelbimas demokratu dar kelia mums nemažų neaiškumų — kokią iš tikro demokratiją jis atstovauja: tą, kuri gyvuoja JAV, Anglijoje ir kitose demokratinuose kraštuose, ar tą, kurią jis atstovavo, būdamas „Lietuvos Aido“ redaktorium?

būdas — yra toks klausimas, apie kurį niekas viešai nekalba. Manyti visai galima. Vieną faktą bet gi reikia pabrėžti. Tai Amerikos radijo transliacijos įvairiomis kalbomis į Sovietų okupuotus kraštus. Galima tas transliacijas ir labai girti ir labai peikti. Bet vieno fakto niekas negali ginčyti. Tai svaidsimas ugnies ir sovietiško kalėjimo, kuriame sugrūsti milijonai buvusių laisvų ir nepriklausomų tautų žmonių. Kada nors gaisras bus Churchillio planas, jeigu jis bus vykdomas — nesvarbu kokiąs sumetimais — tą gaisrą daug greičiau užkurs.

Mėnuli broleli, priartėk

Gražų rudens vakarą šviečia pro medžių mėnulis didelis, kaip kibiros dugnas. Rodos, ištiesi ranką ir pasieksi. Bet jis taip toli, kad dar iki šiol nepasiekė jokia technikos ranka. Tiesa, po šio karo pirmą kartą mėnuli apčiuopė radaro aparatu. Tai ir viskas.

Tačiau mokslininkai suka galvas, kaip nukeliauti į mėnulį. Rašytojai pirmieji ten „nuvyko“ ir parašė savo įspūdžius. Tai fantastiniai romanai apie gyvenimą mėnulyje ir didelius „patogumus“.

Ir kas trukdo keliuon

Mėnulis šiek tiek nutolęs nuo žemės. Jei keliautum traukiniu, tai suspėtum tik po metų. Ir skristi reikėtų dideliu greičiu, kad išsimuštumei iš žemės patalų — atmosferos. Bet didelio greičio neatlaiko medžiagos. Iki šiol manyta, kad skridimas už atmosferos būtų vienas malonumas. Dabar mokslininkai įrodė, kad saulės spinduliai aukštai, yra tokie stiprūs, jog tirpina visas medžiagas. Saulutė — mūsų močiutė — tokia gera, tokia maloni, bet ten aukštai ji yra tikra pamotė — viską naikina. Jeigu pajėgtume staiga kokioje vietoje praskleisti atmosferą, tai saulės spinduliai geriau nei atominės bombos iškerstų visą gyvybę. Tai gi, keliuon į mėnulį reikia nusikalti nepaprasto metalo lėktuvą, kad jis atlaikytų.

Iškilus į erdvę, sumazėtų visų daiktų svoris. Tada menkiausias kojos judesys verstų žmogų pargriūti. Manoma, kad visa įgula sirgtų jūros liga pačia sunkiausia forma. O kas tada lėktuvą valdys, kai pilotas „ožiūs pias“.

Kas bus mėnulyje? Niekas nepasitiks su pyragu ir bonke-

Kanapinės virvės demokratija

Ne pro šalį gal būs prisiminti, kokią „demokratiją“ Vyt. Alantas yra atstovavęs, redaguodamas „Lietuvos Aidą“.

„LIETUVOS AIDO“ SKELBTOJI DEMOKRATIJĄ

Buvo tai vienos partijos „demokratija“. Visos kitos partijos buvo užgnaužtos. Rinkimai taip pat buvo vykdomi, bet su vienu sąrašu, į kurį valdančiųjų buvo surašyti tik rūpestingai parinkti jiems ištikimi ir paklusnūs asmenys. Buvo net ir generalinė linija, nuo kurios nukrypūsieji buvo ne juokais niurkomi, kaip ir buvęs tos pačios partijos artimiausias talkininkas A. Voldemaras. Visi priešingi „tautinei kryptčiai“, kaip tuomet savo valdymą tautininkai vadino, buvo gniuždomi. Tam buvo specialiai suorganizuoti „vilikai“, nekalbant jau apie labai išplėstą šnipų tinklą. Tuo laiku, kai „Lietuvos Aido“ Vyt. Alantas ir Marius - V. Rastenis liejo visokias pamazgas ant visų, kas tik valdančiųjų kėslams nepritarė, už jų pečių ir plunksnos stovėjo karo cenzorius, ipareigotas žiūrėti, kad „Lietuvos Aido“ linija nebūtų kritikuojama. Buvo dar siuntinėjami netautininkų spaudai privalmi jėdėti prieš save pačius straipsniai, o cenzūrai koki straipsnį iš laikraščio išbrauktus, negalima buvo palikti net tuščios vietos, kad visuomenė nieko nesuprastų. Savo leidinius valdantieji platindavo per įvairius viršininkus ir kiekvienas rizikavo netekti vietos, jei atsakytų juos pirkti: jis buvo laikomas „tautinės kryptties“ prieš ir jam nebuvo vietos nei valdinėje įstaigoje, nei mokytojo pareigose, nei kariuomenėje. Taip buvo platinamas ir paties Vyt. Alanto redaguotas „Lietuvos Aidas“. Pagaliau tautininkų užsienio reikalų ministeris pirmiau už patį Staliną, paklausęs Vakarų atstovus, „kiek turi popiežius divizijų, kad su juo

reikia skaitytis“, pareiškė, jog „Vatikanas armijos neturi“, tai ir su katalikais galima nesiskaityti.

Štai, keli bruoželiai kitkart Vyt. Alanto atstovautos „demokratijos“. Ligi šiol neteko girdėti, kad Alantas, kaip ir jo straipsnius apie demokratiją spausdinanti „Dirva“ su savo redaktorium V. Rasteniu, būtų pasakę, jog visa ta „demokratija“ buvo negera, kad jie nuo jos visiems laikams yra atsisakę ir tokius dalykus smerkia. O kol tokio paaiškinimo nėra, tenka pastebėti, kad būtų daug taktiškiau, jei Vyt. Alantas ir V. Rastenis liautųsi mokyti demokratijos lietuvių visuomenę. Ji norėtų pirmiau žinoti, kokią demokratiją jie skelbia.

Šis klausimas visai pagrįstas, turint prieš akis, kaip jie be atodairų stengiasi įpiršti „še-fą“, kuris vienas sumintų visus reikalus į savo rankas. Dar ir neprileistas prie tų reikalų, jau nuolat pabrėžia, kad „koks tai komitetas“ neturįs nieko pasakyti jam, „valstybės suverenumo reikškėjai“.

KOKIOS JIE NORI DEMOKRATIJOS IS VLIKO?

Dėl šių priežasčių neįtikinanti yra ir Vyt. Alanto pradėti VLIKO puolimai dėl tariamos jo laikysenos demokratijos stokos. Neįtikinantis todėl, kad tik dabar jis tos demokratijos pasigedo. Ir juo labiau, kad jis pasigedo tada, kai demokratijai reikštis mūsų gyvenime yra visai kitos sąlygos, kaip nepriklausomos valstybės gyvenime. Čia prisimena, ką pasakė amerikiečiai, kai po karo vokiečiai pradėjo kelti balsą, jog demokratų amerikiečių valdžioje jie neįjaucia, kad būtų demokratiškai valdomi. Į tai amerikiečiai atsakė, jog vokiečiai užmiršta, kad Vokietija ne Amerika, o okupuotas kraštas, kuris valdomas demokratų, bet karinės okupacijos tvarka. Lygiai naujus yra Alanto reikalavimas, kad VLIKas, okupuoto krašto rezistencijai vadovaujantis organas, veiktu taip viešai, kaip Anglijos, Prancūzijos ar Amerikos parlamentai. Jei VLIKas taip pradėtų elgtis, tai tikriausiai pati „Dirva“ pirmoji už tai jį pultų. Juk net būdami čia, Amerikoje, šiomis dienomis spaudai pareiškimą padarė iš anapus geležinės uždangos pabėgę ukrainiečiai kunigai, tik užsėdėję kaukes, kad nebūtų atpažinti. Ir „Dirva“, tur būt, netvirtins, kad tie kunigai nežino, ką darą. Pagaliau tautininkai turi VLIKe savo atstovą, ir „Dirva“ tikriausiai yra gerai painformuota, kas jame vyksta, bet viso to nesimėla skelbti. Matyt, kad ir pati mato, jog

daug ką reikia neskelbti.

Šūkajama, kad VLIKO darbas turi būti toks viešas, kaip Anglijos parlamento, tik demagoginiais sumetimais. Norima visuomenei pasirodyti šimtaprocentiniais demokratais, o kiti, kurie daug metų su tautininkų diktatūra kovojo, apšaukiami „diktatoriais“. Jei V. Alantas ir „Dirva“ iš tikro nori apie VLIKą viešumai daugiau paskelbti, gerai padarytų papasakoję apie tautininkų atstovo nesena labai nešvankų pasielgimą ir jį pasmerktų. Tuomet daugiau būtų įtikimas ir apskritai jų susirūpinimas VLIKO reikalais.

Kad Vyt. Alantas taip atkakliai reikalauja VLIKO veiklos viešumo, gal jis galėtų nurodyti pavyzdį kokio nors panašaus kitos tautos rezistencinio organo, kuris yra išmintingasis bei demokratiškesnis už VLIKą ir viską daro viešai, kaip JAV ir Anglijos parlamentas. Tai be abejoj būtų dėmesio vertas pavyzdys. O jei negalėtų nurodyti tokio pavyzdžio, gal pasakytų savo nuomonę, ar jis laiko tų visų rezistencinių organų veiklą neįsmanėliais, o save ir „Dirvą“ vieninteliais žinančiais, kaip tokiems organams reikia veikti.

„VADIZMAS“ VLIKe

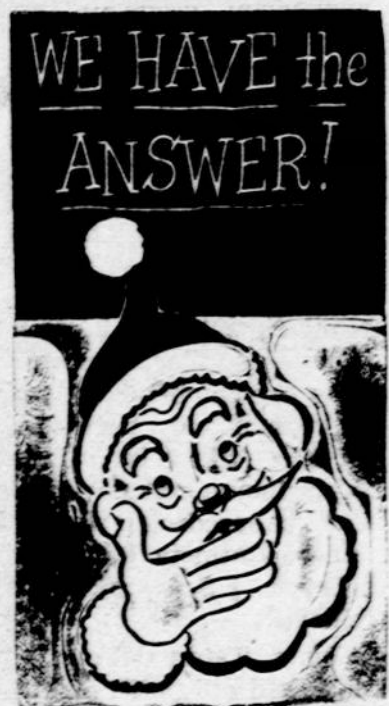
Neturėdami ko nusitverti tariamam VLIKO nedemokratiškumui įrodyti, tautininkai, kurie savo jaunatitvius siuntinėjo į Italiją balių stovyklose pasimokyti fašizmo, dabar šūkajauja, kad jame dominuojąs katalikiškų grupių blokas ir vykdas vadizmą. Jis ten atlieka visokias kombinacijas. Dėl to tik galima paklausti, kaip gali tasai blokas koki vadizmą vykdyti, kai jį sudaro tik pusė VLIKe dalyvaujančių grupių? Lygiai teise tuomet galima pasakyti, kad vadizmą vykdo tiek pat grupių ir balsų turis laicistinis blokas. Ar tai, kad laicistai negali įvykdyti visų savo užmačių, jau yra vadizmas? Juk VLIKe viskas sprendžiama balsų dauguma, ir kuri grupė ar jų blokas VLIKe negali kitiems neįprimtinių „kombinacijų“ primesti. Todėl visas tas „Dirvos“ šauksmas yra ne kas kita, kaip demagogis burbulas.

O jei jau kalbėti apie kombinacijas, tai jomis pasižymi susitelkę apie tariamą diplomatinę šefą. Juk jie, klaidindami partiniais sumetimais mūsų visuomenę, iš pirmo išlaužė „Kybartų aktus“, tariamai gautais iš krašto įgaliojimais remdami, norėjo vietoj VLIKO pastatyti VLAKą, o dabar skelbia, kad tariamasis šefas esąs kitų kraštų pripažintas, nors net iš Lietuvos lėšų algą gauna tik kaip buvęs užsienio reikalų

ministeris, o ne kaip „šefas“. Ne jo aktu, kaip kai kas kalba ir net rašė, yra paskirtas ir Lietuvos konsulas Kanadoje. Visus tuos dalykus šie ponai prasima-noma partinių kombinacijų sumetimais, o kai jos nepavyksta, rėkauja, kad katalikiškųjų grupių blokas vykdas vadizmą.

APSAUGOJO NUO DIDELES NELAIMES

Jonas Valaitis, Balso reikalingas lankydams lietuvių kolonijas, lapkričio 24 d. 3:45 val. po pietų važiuo iš Bostono į Worcester Greyhound Ekspresso autobusu. Ties Southboro miesteliu jis pastebėjo, kad autobusus netenka pusiausvyros. Žvilgtelėjęs pamatė suknubusį ant vairo šoferį. Jonas Valaitis tuojau sustabdė autobusą. Buvo iškviesta policija ir gydytojas, kuris konstatavo, kad šoferis ištiko širdies smūgį. Jei J. Valaitis nebūtų greitai susigriebęs, autobusus būtų nuriudėjęs į pakalnę su visais keleiviais.

PRIMINIMAS
KALEDŲ SENUKUI

Fordo savininkai
mėgsta

FORDO PRIEDUS

kurie aprašomi LIFE
gruodžio 3 d. numery,—

ISORINI VEIDRODI
NETVASKANTI - ATSPARŲ
VEIDRODI

DIDŽIASIAS SVIESAS
PURKŠTUVA LANGAMS
VALYTI

SĖDYNŲ APDANGALUS
TUALETINIUS VEIDRODŽIUS
JUDOMĄJĮ PROJEKTORIŲ
VAKULEITORIŲ

ŽIEBTUVĄ PAPIROSAMS
VAIRO PUOSMENAS

Yra apie 100
patrauklių dovanų, kurias
galite pasirinkti pas Jūsų
FORDO ATSTOVĄ

LIETUVIŲ UŽEIGA

MAISTAS, GERIMAI, MALONUS PATARNAVIMAS

COOPER BAR & GRILL

101 COOPER ST., B'KLYN 7, N. Y.

Tel. GL. 2-8589

Savininkai: FRANK MILAS
JOHN L. RIMSA

JEI NORITE VAŽIUOTI

į kitą miestą, į naują butą,
į kurortą, į stotį ir t.t. —
visur mūsų automobiliai pigiai
ir greit perveš Jus kartu su
bagazu ir daiktais.

Užsisakykite telefonu CYPRESS 9-7879
tarp 6-10 val. ryto ir 6-10 val. vakaro

2066 Anthony ave., New York 57, N. Y.
TRANSPORTATION BUREAU

Jūs jį gražinote šeimai...

Apie 97 sužeisti kariai iš 100, kurie pasiekia ligoninę, išgelbėjami nuo mirties. Ir tai padaro jūsų kraujas. Jis grąžina ne vieną karį tėvams, žmonai ar vaikams, kaip čia mato te atvaizde.

Šiuo metu kariuomenė stings apie 300.000 pint. kraujo plazmos. Jūsų kraujas, paaukotas šiandien, rytoj jau išgelbės ne vieną gyvybę.

KREIPKITES DAR ŠIANDIEN Į VIETOS RAUDONĄJĮ KRYŽIŲ. JAV ARMIJĄ JUMS BUS DĖKINGA.

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00
Foreign	\$5.50

PRENUMERATOS KAINA

Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Pusei metų	\$3.00
Užsienyje	\$5.50

680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

Redakcija—Glenmore 5-7281
Administracija GL. 5-7068

LINJA TEKANČIAM VANDENY

Kas norėtų upės paviršiuje nubrėžti pastovią liniją, būtų panašus į vaiką, gaudantį muilo burbuliukus. Jis bėgioja ir judina, kad tie gražūs, vaivorykštės spalvomis dažyti sviedinukai, vos tik palietus, supliukštą ir rankose palieka tamsios, nešvarios dėmės.

Šiomis dienomis vienas toks gražus burbulas susprogo Korejoje. Buvo jau plačiai pasklidusios kalbos, kad patrankų sviediniai ten daugiau nebesproginėja, kad yra pravaista ir linija, pro kurią sąjungininkai neina ir tikisi, kad komunistai taip pat nesiverš. Pasirodė, kad tos šnekos dar buvo per ankstyvos. Kažkas paleidęs muilo burbulą. Linija taip pat užbrėžta dar tekančiame vandenyje. Ar liks iš jos kokia žymė, dar nieko tikro pasakyti negalima.

Paliaubų derybos, kurios trunka Korejoje jau penktas mėnuo, yra nepaprastos, kaip ir visi pasitarimai ir susitarimai su komunistinėmis vyriausybėmis. Nei vienas iš jų nėra tikros pabaigos nei tvirtesnės atamos: sutarti ar pasirašyti žodžiai nuplaukia, kaip mesta į upę skiedra. Visas sutartis nuneša tekanti revoliucijos srovė. Bandyti ir tikėtis, kad ji bus galima sulaikyti naujomis derybomis ir sutarčių aktais, kaip ligi šiol buvo įprasta diplomatų pasitarimuose, yra tas pats, kaip gaudyti muilo pūslės. Po visų tokių pastangų lieka tikta nešvanki drumzlių krūva.

Revoliucija negali netekėti — tai reikia vieną kartą gerai suprasti. Jai neužbrėži jokios linijos, kurios ji nesistengtu nuplauti, palikdama toje vietoje, kur stabtelėjo, dumblo nuosūdę. Revoliucija nesustabdoma derybomis, o tikta kova: arba ji nugali arba pati įveikiama, kai sunaikinimi tie židiniai, iš kurių ji prasideda. Veltui dėlto kai kas dar guodžiasi, kad su bolševikais, kokiu pavidalu jie besidarytų, galima yra taikūs sutarimas. Laikiniai kitus apmigditi jie gali, bet patys niekada nesnaudžia.

Paskutinieji metai rodo, kad ir komunistų puolamieji vis mažiau mįsios taikos svajonėmis. Pradedama įsitikinti, kad pasauliui artėja lemiamas sprendimas: pasiduoti revoliucijai arba ją įveikti. Praeiti viduriu, kaip žydi pro Raudonąją jūrą, tikisi tik tie, kurie vis dar lūkuriauja, kad viskas nuslugtu ramiai ir nesklausmingai, arba galima būtų praveisti bent liniją — tekančiame vandenyje.

Mūsų laikų nelaimė ir yra ta, — iš čia ir revoliucijos kyla, — kad žmonės yra pasinėję plaukti, kaip upė, išėjusi iš vagos. Dievo įstatymai jai krantų nesudaro. Bet jie yra ir žmonės bus į juos gražinti. Gaila tikrai, kad to nebus galima pasiekti be didesnės katastrofos. Kai pasibaigs žaismas muilo burbulėliais, ims sprogti ir atominės pūslės.

NELE MAZALAITĖ

LIEPOS

KETURIOLIKTOJI

Pradžia iš "Gabijs" leidžiamos knygos — "Mėnuo, vadinamas medaus."

Ji pajuto, kad pradeda darytis pikta: kaip tikrai dėl to, kad negalėjo pasirodyti, jog pyksta, ir, kai pagaliau priėjo prie tėvo, buvo atėjęs laikas sėsti prie stalo — ji tiek virš savyje, kad iš viso negalėjo kalbėti. Ir ji buvo išleidusi iš minties, kad jai dar prisieis susitikti ir vyrą, kažkaip ji manė, jog tikrai užteks uždaryti duris paskui save ir viskas bus kaip nebuvę. Tačiau dabar ji regėjo, kad jie abu buvo drauge — jos tėvas ir jos vyras, jie kalbėjosi ir ji matė, kad jiems buvo įdomi šita kalba. Ir kai tėvas atsistokio į ją ir užmetė ranką ant jos pečių, ja apėmė išgastis: ji regėjo jo akys, kaip jis į ją žiūrėjo, regėjo, kad jis mato ją, savo kūdikį, nuo pat to laiko, kai ji buvo laukiama, kai jos dar nebuvo — pro lopšį slinko jo žiūrėjimas, per visus jos metus, iki atėjo šita diena, kada atidavė ją jos pasirinktam vyrui. Atidavė gal su abejojimu ir nerimu, tačiau dabar ji regėjo, kad jis buvo nu-

siraminęs ir nebijojo ją palikti pas šitą vyrą. Ne tiek jau daug pažino jos tėvai jos mylimąjį, tikrai trejetą kartų Kaune, trumpam, jos tėvai buvo susitikę Bronių, tris kartus per tuos keturis mėnesius, kurie skyrė jos vestuvių dieną nuo pirmojo pasimatymo. Nedaug bet štai ji mato, kad kažkas yra patikę jos tėvui tame kitame žmoguje, ir kaip tik to ji išsigando stovėdama prieš juos abu. — Kaip aš pasakysiu tėtei, — galvojo ji ir ūmai mato, kad šios dienos akimirka bažnyčioje, kočia ji bebuvu trumpa laiku, savo svoriu yra amžina. Tikrai dabar ji buvo supratusi tai, ir ji negalėjo nieko pasakyti nei tada, kai tėvas tarė: — Aš dėkingas Broniui, kad pirmąsias jūsų dienas jis pavėdė mūsų namams. Mama to niekuomet neužmirš, nors ji labai krintosi, kad ne pas mus yra švenčiamos vestuvės — nė tada ji sakė ką nors, kai atsiliepė jos vyras, su mažu priekaištu jis pasakė:

Tautos gyvenime kas nauja karta atsineša savo įžymiausias vyrus, savo vadus socialiniam, politiniam plote, savo intelektualines ar menines viršūnes. Nepriklausomos Lietuvos dvidešimtmečiui pati tauriausia intelektualinė viršūnė, stipriausia bei kūrybingiausia asmenybė buvo profesorius Stasys Salkauskis: didelis mokslininkas, kilnus vyras, tikriausia prasme krikščionis. Štie broūžai prie jo lenkė ne tik bendraminčiai, bet ir tuosius, kurie buvo idėjinę sritį jam priešingi. 1939 m. išliko jo kandidatūra į Kauno universiteto rektorius, už jį atidavė savo balsus visokių ideologinių pažiūrų profesoriai.

Nėra ko nė minėti, kaip šituo vyrui džiaugėsi ir žavėjosi tie, kurie buvo su juo vienos minties, arba kurie buvo jo išprusinti, intelektualiskai ir moraliskai pasauliui parengti. Vieni jų gėrėsi jį kaip žmogum, kaip navvzdį, kurin reikia nusizūrėti ir pasekti. Moksleivių anketose tarp įvairių sau pasistatytinų navvzdžių būdavo įrašomas ir Stasys Salkauskio vardas: jis iš tolo jiems švietė savo darbais, išmintimi, visu savo asmeniu. Kurie gi arčiau su juo susidūrė ar studento suole ar pačiam gyvenime, be to žavėjimosi, jautė jam ir meilę. Buvo tai ypatinga meilė: ne koka lietušojanti, ne pulte puolanti, bet atoki, tyli ir žodžių nepasakyta, — buvo tai pagarbos kupina autoriteta pripažįstanti ir jį gerbianti meilė, didelio žmogaus meilė.

Pagaliau pasilieka tie, kuriems prof. St. Salkauskis buvo grynosios minties aukšta viršūnė — filosofas, mąstytojas. Dailis jį buvo paties profesoriaus mokiniai, vienį išsisklaistę paprastam pedagoginiam darbui įvairiuose Lietuvos kamuose, kiti gi atsidėję mokslo žygiui, patys panorę būti minties gyvenimo atstovais. Ir profesorius St. Salkauskis galėjo būti patenkintas ne vienu paskutiniųjų: jū tarpe atsirado plačiai galvojančių, intelektualiskai stiprių ir savaraiškių kūrybingų asmenų. Šioje vietoje atsiminkim ir tuos žmones, kurie, nebuvę nei jo mokiniai, net niekados jo nematę, vis dėlto buvo Salkauskio pasekėjai, jo šalininkai. I šiu tarpą įeja kuris nors intelektualinėmis srovėmis, gilesniais pedagoginiais klausimais besidomintis kaimo mokytojas, koks nors provincijos valdininkas, kartais ir labai tolimam užtampę esančios parapijos vikaras ar klebonas, arba net re-

Prof. Stasys Salkauskis

MININT JO MIRTIES 10 METŲ SUKAKTĮ

tas, bet apsitrynęs kaimietis vaikinas, — yra tekę ir pastarųjų susitikti. Tų "Salkauskininkų" būta ir už Lietuvos ribų, tarp mūsų žmonių, atsėdusių tolimuose pasaulio kraštuose.

Iš kur tasai prof. St. Salkauskio autoritetas? Gi dėl to, kad jisai buvo principo žmogus, — principo intelektualinė ir moralinė sritį.

Intelektualinė sritį jisai, kaip filosofas, iš pradžių (tik priešijęs prie platonizmo, vėliau stojo į aristotelizmo ir moderuoto tomizmo gretas, drauge įnešdamas daug nuosavų idėjų, bet patį pagrindą palikdamas tomistinį. Remdamasis tuo pagrindu, jis kūrė savo sistemą. Kuriant savo sistemą, reikia permąstyti visus buities reikišnius, pradėdant nuo pirmąsias priežasties ligi mažiausių gyvenimo dalykų: visems jiems numatyti prasmę, tvarką, hierarchiją, priežastis ir pasekmes. Tai yra tartum didžiulio ir puikaus rūmo statymas. Salkauskis savo mintyse jau turėjo šį rūmą sukūręs, visus buities klausimus ir reikišnius suvedęs į sistemą. Šitas sistemos turėjimas, šitas tvirtų principų susikūrimas minties pasaulyje, ne taip sau švaistytis aukštais žodžiais ir skambiomis, bet palaidomis idėjomis traukė ir žavėjo visus tuos, kurie trokštė iš esmės pasaulį ir visata pažinti. Šį rikiuojantį principą ir

visą apimančią sistemą jautė kiekvienas, kas prof. Salkauskio ar klausėsi studijų metu, ar skaitė jo knygas bei straipsnius, ar teiravosi kuriuo paskiriu klausimu. Kiekvienas suprato, kad jo atsakymas nebus koks atsistatkinis, kuris šiandien gali būti toks, o rytoj jau kitoks, bet esminis ir išplaukantis iš pagrindinio šaltinio, tiesos, gėrio ir grožio principu.

Kyla klausimas: betgi ar atlikti visi šie darbai? Ar jie surašyti?

Vargiai...

Čia esama kelių priežasčių. Viena jų — pedagoginis darbas, reikalaujantis rašyti eile kursų, — kaip logika, mokslineio darbo metodika, — kurie nebūtinai buvo pakeliui paties Salkauskio kuriamai sistemai. Ta proga pastebėtina, kad profesorius rankraščiuose paliko eile universitetinių kursų, kurių dalis visai jau parengtu snaudai. Antra, Salkauskui trukdė visuomeninės bei administracinės pareigos, — ištraukimas į ateitininkų sąjungą ir to sąjungos ideologinis formulavimas, paskui sugaišimas žurnalistikoj ("Židinio" redaktorius) ir rūpesčiai, būnant universiteto rektorium. Svarbiausia priežastis buvo menka sveikata ir tasai minties kristalizavimas, kuris kartais filosofams daug laiko pareikalauja. Nuo 1918 m. li-

gos Sveicarijoje Salkauskis visą laiką negalėjo girti savo sveikatą, o kuri laiką ji buvo taip pačius, kad garsūs užsienio specialistai vos sulaukė nervų sistemos krūdingo. Ligos pėdsakai įsivėrė ir išorėje: profesoriaus koja taip ir liko patraukta, jis vaikščiojo su lazdele ir kiek šlubuodamas, bet vis tiek toks tiesus savo išvaizda, šaunus, dženelmeniškas savo elgsenoj. Dėl šitos ligos kai kurie artimieji manė, kad Salkauskis jau tada reikės atsakyti nuo viešos veiklos ir nuo sumbių profesinio darbo. Tačiau ilgai jį šis tiek sustiprėjo, kad vėl aktyviai įsitraukė į jam rūpinamas sritis, — universitete, sraudoje, kalbos draugijoje, studijoje, kai kurių veikalu ruošime, filosofijos terminų lietuvinime. Kuriam iš vnač buvo atsidėjęs paskutiniomis metais ir kuris, nors ir ne taip gausius puslapių skaičiumi, atėmė tikrai daug kruopštaus darbo.

Gi dėl pastarosios priežasties, — minties susikristalizavimo — pasakytina, kad jau jis seniai buvo įvykęs: tasai filosofinis rūmas prof. jau buvo atbaigtas, — reikėjo tik palaikyti apibūtinį jam išskirti į konkrečias formas. Tiems savo darbams pirmus apmetus Salkauskis jau turėjo prieš eilę metų. 1929 m. jis yra išsitaręs: "Šiuose darbuose trys dalykai yra laikomi svarbiausi. Tai yra filosofijos įvadas, turinčias ir dėsomas interakcijos metodus, t. y. vienašališkų srovių derinimą į vieną plyną tiesą (scholastinis integralinis sintetizmas)... Gyvenimo filosofija, susidedanti iš gamtos filosofijos, kultūros filosofijos ir religinės filosofijos, turėtų suteikti pilnatinio gyvenimo idealo supratimą visame jo turtingume. Pagaliau pedagogikos sistema turėtų nurodyti kelius, kaip šitas idealas turėtų būti realizuojamas gyvenime. Prie šitų darbų į senatvę turėtų dar prisidėti veikalas "Romuvos" vardu. Jame turėtų rasti konkretinę išvaizdą naujas gyvenimas. Jo pirmas tomas būtų įvardytas "Mokykla", o antras "Gyvenimas"; juose turėtų būti atvaizduota tai, kas neįstengiama realizuoti dabartinėje mūsų gyvenime, bet kas turi būti veikliama visos tautos pastangomis."

Šiems planams įvykdyti prof. St. Salkauskis tada buvo numatęs reikšiant 25 metų, — ligi Žilos senatvės, ir tai normaliomis sąlygomis. Tad visai suprantama, kad 55 metų amžiaus baigdamas savo dienas, jis jokiū būdu negalėjo spėti savo sistemos įkūnyti. Iks iš jo daug minčių, pavienių veiklų, liks atžastos asmenybės atminimas, bet tasai pastatas, kuris yra kiekvieno kuriančio asmens svajonė, kiekvieno filosofo ar poeto tikslas ir pasididžiavimas, nebus išvestas ligi pačių viršūnių. Taip ir stovės, poeto žodžiais tariant, "Dievo rūmai nebaigti." Nežiūrint to, jo palikimas yra tiek brandus, kad jis yra viena iš brangiausių vertybių paskutiniame dvidešimtyje. Pagaliau minties istorijoje žinome filosofų, kurie stovi palyčios viršūnėse, nors nėra palikę atbaigtos sistemos.

Prof. St. Salkauskis buvo integraliai teisingas ir teisus vyras. Jis nežinojo to, kad juoda gali būti balta, o kad neteisybėse galima rasti šiek tiek tiesos, jei tau tai naudinga. Ir tos tiesos linijos jis laikėsi nuo mažiausio dalykėlio ligi pačių stambiųjų esminių klausimų. Jis nebuvo tas žmogus, kuris gali turėti kokį "politiką", gudrių, bet kreivų kombinacijų, netaurių srendimų, galinčių bent kiek nuklysti nuo nukelta į 4 pusl.

— Bet aš galiu pasiskusti tėvui — ji jau sulaužė pirmą susitarimą.

Tiesą sakant, ji nebūtų galėjusi iš viso išsizioti — pyktis staiga pasoko ir toksai iki pasitimo, ir ji užsimerkė, kad nematytų jų. O ji juto, kad tėvas žiūri į ją, ir juto kaip pamažu nuteka atgal kartumas, labiau pamažu, ir ji nusisypsojo, ir kai Bronius taip tyliai, beveik intymiai tarė:

— Kodėl nepalaukė manęs?

— Ji visai sugniužusi ir palenkta atsakė:

— Nežinau.

— Ach, tu mergaitė, — švelniai pasakė tėvas, — kaip dailiai tu esi pasidariusi baiminga. Kartais, atsikuko jis į žentą, — kartais mes bijodavome, su jos motina, už šitą vaiką: ji yra tokia išdidė ir tiek nedrąsi, jog kiekvienas niekas daro ją gyvenimą sunku.

— Aš to nepastebėjau, — savo Bronius, ir tėvas juokiasi:

— Vadinasi, meilė daro tebekukus, kaip sako poetai. Beje, ar šiuose namuose ir valgoma, ar tiktai kalbama apie meilę?

Buvo valgoma ir geriama, kaip visose puotose, ir jaunieji sėdėjo drauge ir ji dažnai pažvelgdavo į savo jaunąjį, taip pat jis žiūrėjo į savo žmoną, būto keliamos taurės ir kalbami linkėjimai, jie darėsi vis smagesni ir kartais per daug atvi-

ri, tačiau niekas to nelaukė blovi. Ji galvojo kažką, ko negalėjo susigaudyti, tarytum būtų nusigėrusi, ir tikta kartais atidavė iš kažkur balsas, kai viena girdimas, ir ji pasidarydavo blaiva, ir tuomet ji žiūrėjo į savo vyrą ir norėjo atidaryti jo sielą ir praversti jo smegenis. Ne, ji norėjo tikta išieiti, tačiau kur tai galėjo būti, kur buvo toks takas?

O kai jie gėrė kavą salione ir visi buvo jau taip linksmi, kad po to tikta tenka eiti namo, nes argi žmogus gali ilgai palaikyti tokią nuotaiką — manė ji — ir nežino, ar tai bus gerai, kad tuojaus pradės skirstytis, ar reikia ką nors išgalvoti ir sulaukyti juos visai nakčiai — tuomet kažkuris išgirdo:

— Telefonas.

Argi turėjo kas kitas nueiti, ne namų šeimininkas? Jis ir nuėjo į savo kabinetą, o jo žmona dabar ypatingai rūpinosi svečiais — ji vaikštinėjo ir žiūrėjo, ar jie neprisitruko ko nors, ar jų taurės yra pilnos, bet ji juto, kad jos rankos dreba taip, jog laistosi kava, ir tuomet ji tarė sau: — Aš juk negaliu kalbėti garsiai, kad nebūčiau, bet vistiek, tu tik pamėgink, visai nesunku, pamėgink ramiai pastatyti puoduką, pamėgink grakščiai laikas nuo laiko pakelti prie lūpų stiklą — būti nebologai, kad ir išgertum šito stipraus krupniko. Žinoma,

kad niekas nepastebėtų, jog tvyčia. — Ir ji darė taip, ir jai atrodė, kad vyksta visai gerai, nes kai kalbėjo sau ir kai darė ką — ji matė tėvą: — Kaip nors išlaikyti šitą nakį, — tarė ji sau raminaimai, — tikta.

Bet jos širdis skambėjo tarytum telefonas, ir pro aklą sieną ji regėjo: tenai sėdi Bronius Judrėnas ir klausosi, kas jam kalbama iš toli, ir ji girdi, ką jis atsakinėja, ji viena girdi. O, kad tikta galėtų negirdėti! — Kad aš būčiau čia šiandieną tik svečias, — tarė ji sau. — Ar nepamėgintum tikr tikėti? Štai, pasibaigs vaisės, tu sėsi į vežimą ir išvažiuosi savais keliais ir tau niekuomet nerūpės, kaip gyvens čia pasilikę, pas kuriuos atsistatinti puotavai, tarsi pravažiujantis nuotykių ieškotojas.

Tačiau ji girdėjo. Ir buvo sunku klausytis ten ir būti čia su tais, kurie aplinkui juokavo ir vadino ją, neįprastai, ponija, jie visai tarė, kad matlo laimingiausią nuotaiką, buvo sunku — bet geriau tegu jie pasilieka iki išauštant ir, saulei patekėjus, tegu neišeina nė po pusiaudienio. O paskui? — Svečiai vistiek išėina. Ir šeimininkas vis tiek grįžta, — juokiasi ji sau. — Ji atsisėda taip, kad nematyti durų, bet mato, ji pajunta jo įėjimą. Yra praėję pusė valandos arba, gal būt, penkos minutės, kaip jis buvo pasitraukęs,

gal būt, jis kalbėjo ten visą laiką, arba tikta rymojo prie savo stalo, tačiau jis nešoko pro langą, jis sugrįžo sau įtėai ir ramiai. Argi? Ji negali atkelti akių iki jo. Ne, negali. Ir kas bus, jeigu žiūrės? Jos akys matys taip, kaip jos mintys. Ji nori priėti prie tėvo ir pasakyti: — Ar neatrodo, kad Bronius yra labai išbalęs? — Arba: — Pasakyk, man ar dreba jo rankos, ar jis pradėjo daugiau gerti, pasakyk, kaip jis rūko? — Tačiau ji nesako tėvui, ji nežiūri nei į jį, nei į vyrą — ji labai susidomėjusi vienos ponios nosinaite, užnerta už apyrankės, ir akių neatitraukia. Ir pamažu, per minutes, širdis nustoja skambėti kaip telefonas, ir ausys jau pagauna kiekvieną svetimą žodį, ir alsavimas pasidaro lygus, nereikia saugotis, kad kas nepastebėtų, jog ją smaugia. Bet štai pirmas svečias pradeda atsivieškinti, ir tai yra pradžia visiems. Kartą su jais išvyksta tėvas, jis važiuoja namo naktinu traukiniu.

— Aš gi turiu jus rytoj pasitikti prie slenkėsio — sako jis, ir jai suskamba tylus graudumas jo balse ir, kai ji bučiuoja jį, abiem rankom apsikabinus kakla, ji junta, kad jo akys drėgsta: tai nėra išsiskyrimas keliolikai valandų, tai yra išėjimas iš tėvų namų amžių amžiams. — O, jeigu tu žinotum,

šaukia ji savyje, — jeigu žinotum, kad aš rytoj grįžtu visam laikui. — Ir ji verkia įskniaubusi į tėvo petį, šito juk negali niekas užgnieyti, štai, gal būt, yra leista, gal būt, net priimta.

Ir daugiau ji nebestovi tarpduryje, išleisdama paskutinius svečius, kai tėvas buvo išėjęs, ji galėjo pasitraukti — manė ji, — ji paliko namų šeimininką lydyti juos per kiemą. Ji nuėjo aukštyn ir, kai buvo viena, žinojo, jog niekuomet nebuvo labiau pavargusi, kaip šita diena, šita naktį — ji galėjo gulėti ant grindų ir tuojau užmigti. Bet jokioje lovoje šiuose namuose — ne. Ji net nepažvelgė, ar miegamajame lova yra paklota, žinoma, taip, jis gi turėjo motinos atsijustą senyvą šeimininkę. Kaip ji taip yra viską užmiršusi, kad nepastebėjo, jog tai senė ir tvarkė šiandieną viską. Tikrai, ji tikta dabar žinojo, kad viskas buvo gerai, ir jai nerūpėjo vaikių stalų ruošimas — ji galėjo sau ramiai studijuoti savo didelius jausmus. — Julija susijuokė. — Žinoma, miegamasis yra paruoštas — vakar ji buvo mačiusi, kad tenai stovi puošni lova, tualetinis stalas, koketiskas ir brangus — skolon, tur būt.

Atrodo, apačioje durys užsidarė? Ji instinktyviai užgesino šviesą ir tamsumoje pasuko raktą duryse. (b. d.)

LIETUVIAI PASAULYJE

Novenos dalyviais tampa visi, kurie atsiunčia savo laiškelius, ir jie gali, bet ne moka dūko paremė šia Lietuvių Kongregacija.

SPINDULIAI IR ŠEŠĖLIAI

S. NEVŽIS

Ivyko mokytojų konferencija. Taigi ir galia, kad tiktai mokytojų. O konferencijos organizatoriai kvietė pilnateisiais dalyviais visus, kas su mokykla ir švietimu čia turi tiesioginio sąryšio. O susirinko tik su mažom išimtim vien mokytojai, kurie nepriklaus. Lietuvos kultūrai atidavę gausią duodę, tėviškai vedę mūsų mažuosius per tremties stovyklų klaukimas, o čia vėl pasiryžo savo jėgas pasvesti mūsų jaunimo širdyse lietuviškos ugnies kurti. Jie kantriai klausė gražių ir ilgų sveikinimų, tačiau dar mieliau jie būtų klausę konkrečių pasiūlymų mūsų mokyklų atlievamoms reikalui iš tų, kurių žodis tam reikale daugiau reikšmės, nei stambus sveikinimas ar graudi užuojauta.

Konferencijos dalyviai išgirdo, kad Elizabethas, N. J., turi vienintelę rytinėse valstybėse mokyklą, kurioje lituanistika yra pilnateisė. Kokiu būdu ta kitų kolonijų mokytojų tik graži svajonė čia tapo įgyvendinta? Be abejonės, to pasiekta visų tuo reikalu suinteresuotų — parap. vadovybės, naujųjų bei

senųjų ateivių ir mokyklos vadovybės geros valios ir ryžtingumo dėka. Tiek maža, rodos, reikia ir tiek daug pasiekti. Juk pasiekta visko, ko reikia mokyklos atlievamoms. Garbė klebonui kun. Simonaičiui, kurio parapijoje taip ryžtingai atversta naujas mūsų mokyklos istorijos lapas. Tebūnie tai šviesus pavyzdys kitoms lietuvių kolonijoms.

Konferencija žiauriai pasmerkė Chicago's tėvus, kurie savo vaikus jau nurašė iš mūsų tautos aktyvo. Tai liūdina išimtis iš giedro Chicago's kultūros gyvenimo. Taip ir kyla klausimas, ar nereikėjo kokios rezolucijos priimti, kad pajudintus tautinę sąžinę visų tų, kurių dabartinis pasyvumas graso tikrai žiauriai tautinė mirtimi visam jų atžalynui.

Konferencijoj kalbėta trumpai ir konkrečiai, niekam neprasita, niekas nekaltinta. Visų žodžiai buvo nukreipti į vieną taską: lietuviškos išlaikymo. Tegul tie žodžiai visų bendrom pastangom tampa realybe: lietuviška mokykla.

VLiko pirmininko laiškas mokytojams

Mano Broliai,

Daug svarbių ir tautai reikšmingų suvažiavimų ir konferencijų buvo. Kiekvienas jų sudėjo ant tautos aukuro didesnę ar mažesnę auką. Tačiau Jūsų konferencija turėtų būti reikšmingiausia ir savo pasiekimais Lietuvai turtingiausia. Kiekvieną tautą už rankos veda mokytojas. Jei jis neįsta paprastu valdininku ir nenutolsta nuo savo kilnų pašaukimo, jis tautą nuveda į šviesą, garbę ir laimę. Lietuvis mokytojas visada savo pašaukimui ištikimas tuo keliu ejo. Iš to kelio neišklydo net vargo mokytojai kaip motina, kuri tik iš maldaknygės paskaitydavo, arba "atsargos kerdžius", kuris savo mokyklą įkurdavo prie šilto dūmės pirkios pečiaus. Mokytojo vertė žino ne tik mūsų tauta, bet ir jos priešai. Judasias caras, okupavęs Lietuvą, lietuvių mokytojo neprireidavo prie lietuviuko sielos. Jos vadovavimą jis pavedė rusui mokytojui. Pietų Lietuvoj lietuviui mokytojui leisdavo mokytojauti tik tada, kai jo idealizmą atšaldydavo Lenkijos ar kitame svetimame krašte. Raudonas caras, bijodamas mokytojo įtakos, užsimojo jį sunaikinti. Mokytojų išvežtų į Rusiją palyginus su kitomis profesijomis ir luomais buvo didžiausias nuostimtis. Mokytojas buvo savo idealui ištikimo tarnavimo auka. Garbė jam. Lietuvis mokytojas, tvirtai paėmęs tautą už rankos, vedė ją tikru ir tvirtu keliu į pažangą, laimėjimą ir garbę bei gerovę. Jei Lietuva savo nepriklausomybės metu padarė tokį suolį į šviesą ir gerovę, kuo visi stebėjosi, tai ir čia mokytojo daug nusipelnėta.

Atsidūrė sunkioj ir pavojingoj tremty. Ji pasikėsino padaryti su lietuvių sielomis ir tautine samone tai, ko siekia bolševikai mūsų tėvų šalelė. Tenai naikinama tauta ir lietuvių trėmimais, žudymais, kankinimais ir kitais žvėriškais būdais. Čia tai atlieka tremties "klimatas", kuriam padeda ir mūsų pačių ar neapdairumas, ar neatsparumas, ar vėnas ir kitas kartu. Savo gyvenamam krašte turit apie milijoną lietuvių. Nedidelis nuostimtis pasilikti ištikimi savo tautai ir tėvynei. Didelė didžiūna ar visai nusistoko nuo lietuviškojo gyvenimo, ar baigia nuo jo nusisukti. Kapinytu dvelkia. Prieš Jūsų akis stovi nepaprastai sunkus, bet kartų ir kilnus uždavinys — nutaustančią lietuviškąją visuomenę grąžinti Lietuvai, mirštantį vaiką atgaivinti ir atiduoti jį jos motinai — Lietuvai. Seku atsidėjęs Jūsų darbą. Stebiuosi ir didžiūojusi juo. Mokytojas grįžta iš fabriko nukamuota siela, ir kūnu ir eina į mokyklą gelbėti lietuviuko iš nutaustimo pavojaus, arba taut-

Sgt. William L. Rothen įkrito į medį, sūdomas iš audros pagauto lėktuvos B-36 (Fort Worth, Tex.)

Mrs. Virginia Thornton aiškina savo mažam sūniui, kad jo tėvas Ltn. John W. Thornton yra patekęs raudoniesiems į nelaisvę, bet dar gyvas. Apie jį lig šiol nebuvo jokios žinios nuo pavarario, kai jo helikopteris sudužo už priešo linijų (Philadelphia, Pa.)

tai mirštančio gaivinti. Mokytojas ir šiose žiaurios gyvenimo aplinkybėse savęs neprarado ir nenuėjo klystkeliais. Jis taip dirbo gyvoj tautoj, jis lygiai taip dirba ir mirštančioj visuomenėj, kur ir sąmoningam lietuviui mirtis šurpia ir akypėsiškai žvelgia į akis.

Broliai mokytojai, sveikinu Jus susirinkusius čia išrikuoti savo jėgas ir jas sudrausminti, sudaryti planus, patikrinti savo darbo galimybes ir metodus ir sustiprinti savo pasiryžimą eiti Lietuvos keliu. Linkiu geriausios sėkmės. Stipriai stverkite Antrosios Lietuvos tautiečius už rankos ir veskit juos laukiančiai tėvynei. Tai bus jai gražiausias ir brangiausias lauktuvės. Dirbkite, krutėkite. Tepadeda Jums Dievas.

Jūsų
M. Krupavičius,
VLiko ir VT pirmininkas ir
Lietuviškos išlaikymo
Tarnybos Valdytojas

P. MAZELIO TEATRINIO DARBO DEŠIMTMETIS

Petras Mazelis lapkričio 25 d. paminėjo savo teatrino darbo dešimtmetį. Baigęs Utenos operos režisierų P. Olekų ir operos solistą A. Kutkų. Kartu jis lankė ir dramos studiją. Klasikinio baleto mokėsi pas Olekienę ir moderniojo — Nasytytės studijoje. Įsisteigęs Kaune operetės teatrui, Mazelis vaidino solisto roles Linksmojoj našlėj, Lengvojoj kavalierioj ir kitose operetėse. Vokietijoj dirbo Laisvės Teatre (tai buvo baleto teatras), veikusiam Kasselio - Mattenbergo stovykloje. 1949 m. jau kaip čiurolinietis atsidūrė Amerikoje, Clevelande, kur suorganizavo jaunimo Rūtos teatrą.

Dešimtmečio sukakties proga lietuvių salėje buvo surengtas koncertas, kurio programoje, be paties jubilato dalyvavo dar jo bendradarbių Kauno operetės solistė S. Kudokiene ir Čiurolinio ansamblio, vadovaujamas muz. A. Mikulskio. Pianinu palydėjo R. Brazaitienė. Pagrindinis vaidmuo atiteko Maželiui. Be liaudies dainų solo, be arijų iš operų, Martos ir Aidos, kartu su Kudokiene jis suvaidino porą ištraukų iš Grovo Liuksemburgo ir Linksmosios našlės operėjų.

Šis koncertas savo programos naujumu bei originalumu buvo maloni naujiena Clevelando lietuvių visuomenei. Linkėdama jubilatui naujų laimėjimų bei sėkmės, ji tačiau drįsta pageidauti, kad jis nesiimtų tokių dalykų, kuriuos atlikti nėra lengva ir prityrusiems operų solistams.

Po koncerto jubilatas buvo pasveikintas draugijų atstovų bei atskirų asmenų ir gausiai apdovanotas gėlėmis.

Komiteto koncertui rengti sudarė: O. Karpienė, J. Salasevičienė, P. Balčiūnas, K. Gaizėtis, K. Karpius, E. Karnėnas, J. Salasevičius.

Sūnaus laiškas tėvui

Mylimas tėveli,

Jau praėjo dešimt metų, kai tu su mumis atsiveikina, sakydami: "Neverkit, aš tuojau grįšiu, aš nieko nekaltas". Tai buvo Vilniuje; tada tave areštavo bolševikai. O mes tavęs laukėm ir laukiame iki šiai dienai.

Atsimenu, tu buvai jaunas, toks gražus lietuviškojo kario uniformoje. Man tada buvo tik 6 metai, bet jau norėjau būti tokiu kariu, kaip tu, tėveli.

Tėveli, aš tau rašau šitą laišką per laikraštį, gal tu jį kur nors rasi ir paskaitysi. Gerai žinau, kad mes dabar esame labai toli vienas nuo kito. Sunku ir graudu man, tėveli, tau viską išpasakoti. Dabar aš gyvenu Amerikoje su mama ir sesute Vikiute. Visų mūsų mylimoji sesutė Marytė mirė dar Vokietijoje per pačias Kalėdas.

Mes ją įdėjė į tokią medinę dėželę patys užkasėm kapinėse. Buvo labai šalta, mama baisiai verkė, o aplinkui miestą krito bombos. Paskui iš kapinių, mus paėmė vokiečių kareiviai ir nuvežė į stotį. Ilgai mes važioavome traukiniu ir išlipome prie Šveicarijos sienos viename kaimelyje. Kai baigėsi karas, daug ką vežė į Ameriką, paėmė ir mus.

Tėveli, dabar aš jau šešiolikos metų, bet noras — būti kariu — nepranyko. Aš labai norėčiau būti lakūnu, kad galėčiau su naujaisiais lėktuvais išskristi aplink pasaulį tavęs ieškoti. Tu manęs nepažintum, aš užaugau.

Britanijos princas Bonnie Charles sulaukė jau trejų metų. Jis yra sūnus sosto įpėdinės Elzabetos ir princų Pilypų, kurie neseniai lankė Kanadą ir JAV.

o aš tave — visuomet, nes kasdien ilgai žiūriu į tavo karišką nuotrauką, kurią mama atsivežė savo rankinukyje, kaip vienintelį turtą iš mūsų namų.

Tėveli, aš taip tavęs pasiilgau, aš taip daug ką turiu tau pasakyti, ko negaliu nei mamai, nei niekam kitam pasakyti, o tiktai tau. Man labai skaudu žiūrėti, kai mano draugas Algis barasi su savo tėveliu, rodos, aš to niekad nedaryčiau. Šiais metais baigsiu mokyklą ir stošiu į lakūnų akademiją.

Tėveli, čia aš tau sudėjau savo svajones į šitas eilutes, skaityk ir žinok, kad rašo tavo sūnus.

Drasiūs

VOKIEČIŲ JAUNIMAS KALBA TIK LIETUVIŠKAI

Sovietams okupavus Rytprūsius, visame krašte prasidėjo suirutė ir badas. Vokiečiai gynėsi visokiomis priemonėmis nuo mirties. Daug jų pėsti, arba slapta įlindę į prekių traukinius, keliavo Lietuvon, kur kaimuose elgetavo. Tokiu būdu į Lietuvą pateko nemažai vokiečių jaunimo iš Karaliaučiaus srities. Jie daugumoj buvo našlaičiai, tėvai buvo žuvę per bombardavimus ar mirę badu.

Šis jaunimas Lietuvoje įsijungė į darbus pas ūkininkus, vėliau pateko net į kolchozus ir, žinoma, gerai išmoko lietuviškai, o vokieškai net visai užmiršo.

Šių metų pavasarį visi Lietuvoje gyvenę vokiečiai ir jų jaunimas buvo surinkti į mokyklas ir iš ten atskirais vagonais išgabenti į Vakarų. Atvežė į Vokietiją, rusai juos paleido, ir jie atkeliavo net į Vakarų Vokietiją, kur ir dabar ieško savo giminių bei tėvų. Jie kalba visi gerai lietuviškai ir rusiškai, bet labai sunkiai vokieškai. Visiems jie pasakoja apie tuos kraštus, sunkų jų likimą ir nuolatinius išvežimus į Sibirą ir ašarom akyse prisimena Lietuvą, kaip jų vienintelę gelbėtoją — pažymį vokiečių spauda.

80,000 JAUNIMO GATVESE

Kaip praneša statistika, V. Vokietijoje 80,000 jaunimo neturi pastogės. Be tėvų, be jokios ateities, kaip karo aukos, jie vaikšto gatvėm ir mėgina "užsikabinti", mėgina sukurti savo egzistenciją, ieškodami darbo.

VAIKŲ KNYGOS PARODA

New Yorko Historical Society savo muziejuje, 170 Central Park West, 77 St. surengė istorinę vaikų knygų parodą. Muziejus yra kasdien, be pirmadienių, atidarytas nuo 1 iki 5 val., sekmadieniais nuo 10 val.

JUNGTINIŲ TAUTŲ VAIKŲ FONDAS

Iš Paryžiaus pranešama, kad Jungtinių Tautų Vaikų Fondas per pastaruosius 4 metus išleido 162 milijonus dolerių ir dabar beturi tik 30,000 dol. Tikimasi, kad susirinkęs Amerikos Kongresas tuoj paskirs Fondui 12 milijonų. Apskaičiuojama, kad Vaikų Fondas įvairiems šalpos reikalams kas metai išleidžia apie 30 milijonų dolerių.

Nauju Fondo pirmininku išrinkta vėl moteris D. B. Sinclair iš Kanados. Šiuo metu jai reikalinga 10 milijonų dolerių. Iš šios sumos 524,000 dol. bus paskirta arabų pabėgėliams vaikams ir jų motinoms, 715,000 Korėjos vaikams ir likutis kitoms 24 valstybėms.

DAUGIAU KRIKŠČIONIŲ POLITIKAI!

Vokietijoje darbo ministeris per Kolpingo jaunimo kongresą pasakė kalbą, kurioje kviečia kuo daugiau krikščioniškojo jaunimo įsijieti į politiką, kad krikščioniška dvasia labiau pasireikštų profesinėse sąjungose ir padėtų sėkmingiau išspręsti ūkinius klausimus.

JAUNŲJŲ ŽYGLIAI

KUR SIŪSIME KALĖDŲ SENĮ?

Jau greit Kalėdos atsakmės lengvais varpeliais. Gal bus balta pasnigė, ir jūs girdėsite pasakojimus apie saulėje žėrinčius laukus, kurie paliko tėvynėje, baltais kailinėliais apvilčiusias egles. Ir bus jum gera, nepaprastai šviesu, kad štai Kalėdos ir dovanos ant stalo.

Vienam bus knyga, kitam koks meškiukas, ar kiti žaislai. Neužmirš jūsu nei tėvai, nei giminės, nei draugai. Bet kur tu siūsi Kalėdų senuką, ką jam įdėsi nunešti? Tikrai, jau tu senai galvoji, ką padovanoti tėveliams, tu jau ir sutaupėi. Žinia, tavo dovanėlė bus labai kukli, kaip parastai, bet ji padarys visiems džiaugsmo.

Kai tu būsi linksmas ir laimingas, išsiuntęs senelį, ar pagalvosi, kad štai tavo ar tėvelio pažįstamas žmogus gyvena vienišas. Prie jo nesustos Kalėdų senel's ir nieko neatneš. Gal jo namuose bus šalta, vieniša ir neįdomu. O kaip džiaugtųsi šis užmirštas žmogus, kad jį kas nors prisimintų. Gal ne dovanos reikia jam, bet šito prisiminti, o gal net ir duonos.

Štai, siųsdamas savo Kalėdų senelį, prisimink kokį nors vargšą mūsų brolių, visų užmirštą ir vienišą, ir padaryk jam džiaugsmą. Gal tavo dovanėlė bus kukli, bet ji reikš džiaugsmą ir krikščionišką meilę. Tada, mielas jaunime, tavo Kalėdos bus dar gražesnės ir linksmesnės!

Mokytojas

ATEITININKAI

• Chicagoje per įvykusį lapkričio 11 d. 40 metų minėjimą 10 narių davė pasižadėjimą. Literatūros būrelis, globojamas A. Barono, gražiai veikia. Dažnai rengia susirinkimus, kuriuose skaito savo kūrybą, o būrelis globojas supažindina su rašytojo uždaviniais ir lietuviškąja literatūra. Būrelis numato surengti linksmavakarį su literatūrine programa.

• Hartforde, Conn. taip pat surengė 40 metų ateitininkijos minėjimą. Kalbėjo Pr. Naujojo kaitis, meninę programą atliko vietos ateitininkai. Lapkričio 4 d. kuopos surengė koncertą.

AMERIKOS KATALIKAI MOKYTOJAI KREIPIASI

Pittsburgh, Pa. įvyko Amerikos katalikų mokytojų konferencija. Jos išleistose rezolucijose nušviečiama Amerikos jaunimo tragiška padėtis ir kreipiamasi į visus rašytojus, žurnalistus, advokatus, gydytojus, vaistininkus, slaugytojus, mokytojus, artistus ir visus kitus, kad jie jaunimą auklėtų sveikais etikos principais, skatintų krikščionišką moralę ir užkirstų kelią visiems narkotikams, kurie dabar žalodami patenka į jaunimą. "Visagalis Dievas ir Jo įsakymai turi vėl viešpatuoti namuose ir mokyklose, kad būtų nugalėta ši tragiška mūsų krašto jaunimo padėtis" — šiais žodžiais baigia rezoluciją.

Programą išpildė du chorai iš Providence, R. I.

• Putnam, Conn. N. Pr. Serų bendrabūtyje gyvenančios mergaitės suorganizavo ateitininkų kuopelę. Lapkričio 4 d. jį paminėjo ateitininkijos 40 m. sukaktį atskira programa ir koncertu.

• Thompson, Conn. Marijonų kolegijoje gražiai veikia ateitininkų kuopelė, kuriai priklauso beveik visi lietuvių studentai. Veikia meno ir sporto sekcijos.

• Bostone, Mass., įsteigta studentų ateitininkų draugovė. Pirmame susirinkime kalbėjo dr. J. Girmius, plačiau paliesdamas dabartinio mūsų veikimo reikšmę.

• Toronte, Kanada, ateitininkų kuopa dažnai rengia paskaitas, ekskursijas į žymesnes Kanados vietas ir reikšmingesnių švenčių paminėjimus.

SKAUTAI

• "Baltijos" vietininkijos vyresnės skautės Bostone susirenka dažnai pašnekėsimams įvairiais klausimais. Lapkričio 16 d. agr. El. Gimbutienė kalbėjo, kaip išlaikyti lietuviškojo namų židinio tradicijas ir šventes.

• "Upelio pasaka", radijo montažas vaikų paklusnumui skatinti, Bostono skautų buvo paruoštas ir atliktas per Minkų radiją lapkričio 18 d. Mažieji klausytojai buvo labai patenkinti.

• "Skautų Aidas", atgaivintas Toronte, Kanadoje, jau antrosius metus. Kaina metams 3 dol. Dabar vykdomas jo platinimo vaju. Adresas: "Skautų Aidas", Box 1003, Station C, Toronto, Ont., Canada.

• Vyr. sktn. V. Senbergas išvyksta su šeima į Vokietijos. Jo pareigas — skautų vadeivos Vokietijoje — perėmė sktn. Ad. Venclauskas.

• Rudens iškylą gamtoje Bostono skautai buvo surengę lapkričio 22-24 d. į Tewsbury, Mass. Šile prabūta 3 dienas. Stovyklautojos aplankė dvasios vadas kun. J. Klimas, vyr. sktn. V. Čepas, sktn. M. Jurkšas, sktn. G. Jušėnas ir Bostono amerikiečių 2-jo tunto reikalų vedėjas Mr. Lee Belliveau. Skautai dėkingi Mrs. Mary Knappus, Brighton, Mass., kuri leido pasinaudoti iškylai jos vila.

• "Lapinių" būrelis Bostone lapkričio 25 d. per Minkų radiją gražiai paminėjo Lietuvos kariuomenės šventę.

• Kanados skautai kitais metais gegužės mėn. rengia didelę Kanados skautų stovyklą Vokietijoje. Jau dabar ten nuvyko vadovaujantieji asmenys ir išrinko stovyklai vietą prie Walchen ežero Bavarijoje. Bus pastatyta 31 didelė palapinė.

• Kišeninis kalendorėlis "Būdė" skautams ir kitiems jaunuliams ruošiamas spaudai sktn. Vlado Pauzos, Detroit, Mich.

MOKSLO METŲ PRADŽIAI

Išleista lietuvių jaunimui pritaikinta maldų knyga

JAUNUOLIŲ MALDOS

Paruošė kun. P. KIRVELAITIS

Gaunama "DARBINIKO" Adm.,

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Kaina — pagal įrišimą: \$1.00, \$1.30 ir \$1.50. Platintojams nuolaida.

TAUTINĖ KNYGA—TAUTOS JĖGA!

VENTOS (J. Rimeikio, Vokietijoje) leidiniai: — naujausia lietuvių filosofijos, poezijos, beletristikos kūryba. Reikalaukite šio adresu: V. JONIKAS, 307 Water St., Brooklyn 1.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

CLEVELAND, OHIO

• **Mirė gen. Pr. Tamašauskas.** Lapkričio 22 d. širdies ligą mirė Lietuvos kariuomenės kūrėjas gen. Pranas Tamašauskas. Velionis prieš pusmetį atvyko iš tremties ir apsigyveno šv. Onos prieglaudose Los Angeles, Calif. Palaidotas lapkričio 28 d. Los Angeles Kalvarijos kapinėse.

• **Tėv. Raimundas Kmita,** O. P. lapkričio 19 d. iš Italijos atvyko į šį kraštą. Gimė 1920 m. Pas domininkonus įstojo Raseinuose 1939 m., Italijoje mokslus baigė ir kunigū įšventintas 1945 m. Dirbo lietuvių pabėgėlių ir kitų tautybių pastoracijoje. Popiežiaus apdovanotas specialia dovana. Apsigyveno pas domininkonus Chicagoje: 1909 So. Ashland Ave., Chicago 8, Ill.

• **Prof. V. Manelis,** lapkričio 18 d. agronomų S-gos susirinkime, Chicagoje, skaitė paskaitą apie Amerikos žemės ūkį. Buvo aptarta Lietuvos žemės ūkio atstatymo planas. Sudaryta Lietuv. žem. ūkio atstatymo komisija, į kurią įėjo: prof. V. Manelis, prof. Paltarokas ir agr. K. Ječius.

• **Albina Katiliūtė,** buvusi Vilniaus dramos aktorė, debiutuoja Hartforde, Conn., amerikiečių dramos teatre. Gruodžio 4 d. įvyksta premjera ir spektakliai bus pakartoti 5, 6, 7, 8 ir 9 dienomis. Vaidina svarbią rolę Noel Coward dramoje "Present Laughter". Ta proga vietos laikraščiai jau supažindino su aktorė ir vietinis radijas padarė pasikalbėjimą.

• **Ipolitas Nauragis,** Lietuvos operos solistas, gruodžio 16 d. dalyvavo "Lietuvos operų prisiminimų" koncerte, Chicagoje, kur išpildys įvairių operų ištraukas.

• **Bal. Brazdžionis** persikėlė iš Worcesterio į Chicago. Gyvendamas Worcester, Mass. talinko "Amerikos Lietuvių" redakcijoj, bendradarbiavo kitose spaudoje ir turėjo suorganizuotą spaudos platinimo kioską.

• **Bern. Brazdžionis, H. Kačinskas ir A. Gustaitis** iš Bostono, Mass., sausio 6 d. dalyvavo "Draugo" bendradarbių klubo ruošiamam literatūros vakare, Chicagoje.

• **Jack J. Juozaitis** (Jatis), buvęs L. Vyčių Centro Valdybos pirm., išrinktas Indiana apskrities pirmininku.

Mindaugo krikšto 700 metų sukaktis buvo paminėta lapkričio 25 d. pamaldomis šv. Jono katedroje ir iškilminga akademija šv. Jono kolegijos salėje. Minėjimą atidarė rengimo komiteto pirm. B. Brizgys. Į garbės prezidiumą buvo pakviesti minėjimą rengusių organizacijų atstovai — ateitininkų, skautų, tautinių organizacijų sambūrio, tautininkų, Amerikos Lietuvių Tarybos, Kultūros Fondo, Lietuvos Vyčių, Rymo Katalikų Susivienijimo ir kt. Latviams atstovavo rašytojas E. Skujeniekas, kuris tarė ir sveikinimo žodį.

Dr. A. Kučas, svečias, Scrantono universiteto profesorius, savo paskaitoj apibūdino su kakties įvykį ir iškėlė šio istorinio posūkio į Vakarus ir Vakarų kultūrą reikšmę.

Minėję programą atliko solistai J. Kristolaitis ir J. Kazėnas. Mūsų poetų B. Brazdžionio ir J. Aiščio atitinkamas nuotaikos kūrinius skaitė J. Gatautis ir J. Stempuzis. Solistams akompanavo amerikietis pianistas Ed. Reed. Katedroje per pamaldas giedojo Čiurlionio ansamblio vyrų choras, vadovaujamas muz. Alf. Mikulskio.

Buvo priimtos atitinkamos rezoliucijos šventajam Tėviui, Amerikos Prezidentui, vietos arkivyskupui ir Ohio gubernatoriui. Pabaigoj visų buvo sugiedotas Tautos Himnas.

Minėjimą reikia laikyti pasisekusiu — paskaitininkas gausius istorinius duomenis pateikė tikrai gyva, vaizdžia, visiems prieinama forma, menininkai davė minėjimo rimčiai pritaktą programą, atsilankė nemaža žmonių. Tačiau buvo jaučiama, kad esame ne "namie". Tai ypačai kritiškai akį pažvelgus kad ir į sceną, kur nebuvo ne tik tautinio, bet ir apskritai jokio simbolio, primenantio šventę. Neišvengta ir organizacinių trūkumų, pvz. nesutarta dėl vargonų panaudojimo, tad nukentėjo pamaldų iškilmingumas ir kt.

Kariuomenės šventės minėjimas įvyko lapkričio 22 d. lietuvių salėje. Atitinkama kalba ji atidarė lietuvių karių organizacijos JAV Ramovės pirm. K. Tallat - Kelpša. Mirusieji bei žuvusieji kariai, savanoriai, partizanai buvo pagerbti tradicinės kariuomenės giesmės "Marija, Marija" posmu, visų sugiedotu. Atskirai buvo prisiminti nuopelnai į minėjimą at-

silankiusio sanitarijos skyriaus viršininko gen. Vl. Nagiaus.

Paskaitą skaitė ats. gen. štabo maj. A. Jonaitis. Jo paskaita buvo parašyta pagal tradicinį planą — į mūsų kariuomenę jis pažūrėjo idealizuojamųjų požiūriu: ji apgyne paskelbtą Lietuvos laisvę, atliko auklėjamąjį uždavinį, palaikė krašte tvarką ir ramybę ir t.t. Visa tai teisinga. Šitos mintys reikalingos auklėti ir mūsų jaunimui, kurio gausiai į minėjimą atsilankė. Tačiau nereikėtų ginti tų dalykų, dėl kurių kariuomenė mūsų visuomenė dar pamatytų prieikaistų. Jie neapginami, ir tyla čia būtų geriausia byla.

Meninėj programoj pasirodė B. Auginas su savo kūryba (eilėrašciais), J. Kazėno oktetas su karinėmis dainomis ir kt. Ypačiai šilta buvo sutiktas oktetas. Minėjimas, sutraukęs pilną salę žmonių, buvo baigtas Tautos himnu.

Lapkričio 24 d. šv. Jurgio bažnyčioje už karus buvo atliktos gedulingos pamaldos. Radijo valanda savo lapkričio 23 d. transliaciją paskyrė taip pat kariuomenei paminėti.

Dainos choras, diriguojamas muz. J. Pesio, savo koncertą surengė lapkričio 25 d. naujosios parapijos salėje. Be choro dainų, programoj su duetu pasirodė E. Galdikienė ir J. Alekna, E. Čepkevičius pagrojo akordeonu, mokinės M. Raulinaitė ir N. Titaitė padėklavavo, J. Stempuzis paskaitė fejtoną apie piršlybas (jis taip pat buvo ir pranešėju).

Reikia pastebėti, kad Dainos choras yra suorganizuotas senųjų amerikiečių ir Clevelando lietuvių kultūriniam gyvenimui turi nemažą nuopelną. Dabar jau jis pasirodo rečiau ir tesilaiko choro veteranų pastangomis. Jo gaivintoja buvo ir tebėra E. Galdikienė.

Koncerto rengimo komisiją sudarė E. Garnienė, K. Magilienė, J. Čepienė ir M. Drosutis. Žmonių teatsilankė nedaugiau. Pelno gauta apie 100 dol., ir jis paskirtas parapijos bažnyčios statybos fondui.

M. Ambrazienė įsėjusį 5 savaitės miesto ligoninėje, pailsėjusi kelias savaites pas dukterį, pasveikusi sugrįžo namo.

Radijo valandėlė rengia eilę specialių transliacijų vaikams. Jos turės kelti ir gaivinti jų lietuvišką dvasią. Pirmąją valandėlę duos aktorius dainininkas P. Maželis gruodžio 7 d. Lietuvos visuomenės, ypačiai tėvai, turėtų rasti būdų šioms transliacijoms paremti.

BALFO 55 skyriaus valdyba, vadovaujama V. Amšėjaus, nuosirdžiai dėkoja visiems savo darbu prisidėjusiems prie jos lapkričio 18 d. surengto koncerto. Visų pirma programos dalyviams, veltui dainavusiems solistams N. Aukštuolei, V. Bakūniui, W. Jurgeliui, akompaniatorėi R. Brazaitienei, deklamatorėi I. Stasaitėi ir programos organizatorei S. Kudokienei. Toliau talkinusioms ponomis Amšėjenei, Kizevičienei, Makarskienei, Mikšienei, Stasienei ir ponams Baranaukui, A. Barzdukui, St. Barzdukui, Balbotui, Degučui, Kizevičiui, Marcinkevičiui, Na-

šios dienomis prie seselių vadovaujamąs pradžia mokyklos San Paulyje valdžia pradeda statyti gimnaziją, kuri kainuos apie 100,000 dol. Gimnazijos rūmuose bus įrengta moderni sala ir sporto halė.

Lapkričio 22-ji per radiją. Lepkr. 25 d. Lietuvių Katalikų radijo programa buvo skirta paminėti Lietuvos kariuomenės šventei. Ta proga buvo skaityta atitinkama kalba, grojama pritainkinta muzika ir kt. Toje pačioje programoje buvo transliuotos iškilmės, kurios įvyko įvyko lapkričio 18 d. New Yorko Amerikos Lietuvių Bendruomenės įsteigimo proga. Radijo klausytojai turėjo rėta proga išklausyti mūsų didžiųjų vyrų minčių: J. E. Vysk. V. Brizgys, VLKO nario prof. Kaminskis, prel. Balkūno, Vac. Sidikauskio, min. Žadeikio.

Amsterdam, N. Y.

Manifestacija prieš komunizmą perėita sekmadienį sutraukė daugiau kaip 500 žmonių, kurie pareikalavo, kad genocido konvencija būtų kuo greičiau ratifikuota. Kongreso narys Byrns užtikrino, kad JAV visada stovės visų tautų laisvės sargyboje. Demonstraciją surengė lietuviai, vadovaujami M. Kerbelio ir A. Stoknos, kartu su ukrainiečiais. Iš lietuvių pusės kalbas pasakė dr. Vyta. Majauskas ir kun. Kęst. Balčys.

BALFO rūbų, avalinės ir piniginių aukų vakus, užtrukęs dvi savaites, pasibaigė su didžiausiu pasisekimu. Suaukoto arti 4000 svarų rūbų. Dauguma rūbų buvo labai gerame stovyje. Tenka nuosirdžiai padėkoti visiems rūbus rinkusiems ir aukojusiems.

Kun. dr. M. Čyvas, ligi šiol buvęs San Diego, Cal., vyskupo sekretoriumi, persikėlė į Albany vyskupiją ir laikinai apsidarė vyskupo rezidencijoje. Būdamas geras bažnytinės teisės žinovas, tikisi gauti paskyrimą savoje srityje. Malonu, kad randama progos užsukti į Amsterdamą, kur jo brolis Juozas yra žymus visuomenės veikėjas ir vadovauja ateitininkų spaudos kioskui.

Vyčių kuopa rengia kortų vakarą ateinančią sekmadienį, 3 val. klubo salėje. Nors Amsterdamo vyčiai nėra gausūs, tačiau pasižymi savo veiklumu.

Šeštadienio lietuviškąją mokyklą lanko be tremtinių ir 6 trečiosios JAV lietuvių kartos vaikai. Parapijos mokyklos mokiniai yra mokomi kasdien lietuviškai po 30 min., o tremtinių vaikai dar turi pamokų metu, 1,5 val. savaitėje, lietuvių literatūros bei krašto pažinimo pamokų.

K. B. vickui, Staškūniui, Žukauskui. Didelė padėka priklauso ir mūsų visuomenei, savo atsilankymu parėmusiai Balfio siekimus bei uždavinius. Gryno pelno koncertas davė du šimtus dolerių.

BALFO 38 skyriaus koncertas surengtas taip pat lapkričio 18 d. šv. Jurgio parapijos svetainėje, rengėjams pelno dėvė apie šimtą dolerių.

Vyčių 25 kuopos šokių vakaras, surengtas lapkričio 22 d. lietuvių salėje, gryno pelno davė \$131.65.

Mirė Elena Garuckienė, priklausi naujajai parapijai, senosios emigracijos lietuvė. Liko vyras Brunonas, sūnus Ričardas ir brolis Pr. Mačėnas. A. B.

PITTSBURGH, PA.

Šiomis dienomis prie seselių vadovaujamąs pradžia mokyklos San Paulyje valdžia pradeda statyti gimnaziją, kuri kainuos apie 100,000 dol. Gimnazijos rūmuose bus įrengta moderni sala ir sporto halė.

Lapkričio 22-ji per radiją. Lepkr. 25 d. Lietuvių Katalikų radijo programa buvo skirta paminėti Lietuvos kariuomenės šventei. Ta proga buvo skaityta atitinkama kalba, grojama pritainkinta muzika ir kt. Toje pačioje programoje buvo transliuotos iškilmės, kurios įvyko įvyko lapkričio 18 d. New Yorko Amerikos Lietuvių Bendruomenės įsteigimo proga. Radijo klausytojai turėjo rėta proga išklausyti mūsų didžiųjų vyrų minčių: J. E. Vysk. V. Brizgys, VLKO nario prof. Kaminskis, prel. Balkūno, Vac. Sidikauskio, min. Žadeikio.

Ateinančiose programose numatoma transliuoti prel. Jono Balkūno kalbą ciklą ir specialų Mindaugo krikšto minėjimą.

Gražus pavyzdys. Pittsburgho BALFO vestai rūbų rinklai val sėkmingai užsibaigus buvo sudurta su jų pergabavimo problema. Tačiau ji išsprendė pasidėjimu būdu. Supratęs BALFO kilnius tikslus Shreber Trucking Company maloniai sutiko visus rūbus nuvežti į New Yorką dovanai. Tai tikrai jaudinantis tų amerikiečių, visiškai su lietuviais nieko bendra neturinčių, supratimas, ir vargšų atjautimas, bei šalpos darbo įvertinimas. Tai gražus pavyzdys kai kuriems lietuviams, kurie džiaugiasi tik savo stora pinigine ir akmenine širdim.

J. Virpša

Homestead, Pa.

Jubiliejinės iškilmės. Homesteado lietuvių kolonija lapkričio 25 d. išgyveno rasta šventę. Parapija tą dieną minėjo 50 metų jubiliejų. Naujai išdekoruota ir gražiai išpuošta bažnyčia buvo pilnutėlė tikinčiųjų. Iškilmingas padėkos pašalpas atlaikė kun. E. Vasiliauskas. Pamokslus pasakė vysk. V. Brizgys ir kun. E. Balevičius.

Jubiliejinis bankietas įvyko Duke Restaurant svetainėje 5 val. vak., dalyvaujant apie 500 parapijiečių ir svečių, kurių dauguma šioje šalyje gimė ir augę lietuviai. Iškilmės dalyvavo vysk. V. Brizgys, prof. K. Pakštis, J. Balevičius-Boley, Voice or America atstovas, daug apylinkės kunigų ir pasauliškų.

Pirmas kalbėjo J. Balevičius-Boley, gimęs ir pradžia mokslo šioje Homestead. Gražia, taisyklinga lietuvių kalba jis ragino savo bendraamžius ir visus lietuvius laikyti savas lietuviškos parapijos, kaip savo brangaus tėvų palikimo, lygiai branginti savo kalbą ir gražius lietuviškus papročius. Linkėjo klebonui, kad tam lietuviškam darbui širdingai vadovautų.

Prof. K. Pakštis ragino jaunimą siekti mokslo ir nepamiršti savo tėvų krašto ir kalbos. Dievas sutvarkė pasaulį ir leido kalbų įvairumą. Kas leidžia si suviriinamas amerikoniškam katilė, tas nusikalsta Dievo valiai.

J. E. Vysk. V. Brizgys priminė liūdą dabartinę padėtį Tėvynėje. Žiaurus persekiojimai suaukims bažnyčias, kunigus ir vienuolius. Tam reikia ruošti žmones čia. Amerikos lietuviai turės padėti atstatyti savo tėvų kraštą žmonėms ir aukomis. Reikės Lietuvai ir kunigų ir vienuolių ir pasauliečių. Todėl reikia dabar visiems prie to ruoštis.

Klebonas kun. E. Vasiliauskas padėkoto visiems dalyviams ir šventės organizatoriams už taip gražiai pavykusią šventę.

Jul. Andrejonis padainavo keletą solo dainų, o parapijos choras vad. K. Bazio ir visos publikos padedamas išdainavo visas lietuviškas liaudies dainas.

A. N.

PRIEŠ KALEDAS

APLANKYKITE GINKŲ KRAUTUVĘ

195 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 4-9293

ČIA DIDELIS PASIRINKIMAS:

IVAIRŲ SPALVOTŲ LIETUVISKŲ ATVIRUKŲ su B. Brazdžionio, J. Krumino, St. Zbarsko, J. Petrėno, J. Steponačio ir R. Kiseliaus rinktiniais eilėrašciais. Taip pat čia gausi ir anglų kalba sveikinimo atvirukų. Atsiuntusiem \$1.25 išsiunčiame visa komplektą — 17 įvairių spalvotų atvirukų. Krautuvėms parduodama urmo kaina.

GERIAUSIOS RŪŠIES SILDAINIŲ. GERŲ "PARKER" PLUNKŠNŲ IR KITŲ VISOKIŲ GRAŽIŲ IR VERTINGŲ DOVANŲ.

GINKŲ KRAUTUVĖJE telkiasi viso New Yorko lietuviai, kurie čia lankosi ne tik ko nors nusipirkti, bet ir pasimatyti vienas su kitu. O pats JUOZAS GINKŲ jau 31 metai šiai krautuvei vadovauja; kartu jis uoliai dalyvauja vietos lietuviškoje veikloje. Jau 21 metai, kai jis kalba per savo liet. radijo valandą, yra ligamatis SLA 38 kuopos narys, šiuo metu kandidatuoja į SLA lydininkus.

Taip pat norime priminti, kad GINKŲ KRAUTUVĖJE yra didžiausias pasirinkimas kalėdinėms papuošalų, kurie yra importuoti iš Vokietijos. Tėvai, kurie norite suteikti savo vaikams Kalėdoms džiaugsmo, būtinai apsilankykite Ginkų krautuvėje, o vaikai, jeigu norite gražiai papuošti savo kalėdinę eglaitę, savo tėvelius atveskite į 495 GRAND ST., BROOKLYN 11, N. Y.

WORCESTER, MASS.

Apsilankė garbingas svečias.

Lapkričio 19 d. Aušros Vartų par. kleboną kun. K. Vasį aplankė J. E. vysk. V. Brizgys, kan. J. Končiaus lydimas. Pasidalyta išpuoštas ir pasikalbėta svarbiais viešaisiais reikalais. Ta pačia proga, garbingąjį svečių, kleb. kun. K. Vasį tarpininkaujant, priėmė vietos vyskupas J. Wright. Priėmimas įvyko Katalikų Šalpos centrinėje įstaigoje, kur be vietos vyskupo dalyvavo ir didelis būrys žymių katalikų veikėjų. Vysk. J. Wright mūsų svečių pristatė visiems susirinkusiems. Vysk. J. Wright nuosirdžiais ir jautliais žodžiais priminė susirinkusiems nežmoniškų persekiojimus, kuriuos iškentėjo ir tebekentia Lietuvos žmonės, ir nurodė, kad pats vysk. V. Brizgys yra tų persekiojimų auka.

Jauki vakarienė. Lapkričio 25 d. Aušros Vartų parapijos salėje Moterų Socialinis Klubas buvo suruošęs metinę vakarienę. Pasitiprinę svečiai pasiklausė keletą dainų, kurias

padainavo Šimkienė (iš Worcester), ir akordeono melodijų, kurias išpildė Čiunys. Dainoms fortepijonu pritarė muz. V. Burdulis, Kleb. kun. K. Vasys pasidžiaugė gražiū klubo veikimu. Kun. J. Jutkevičius kvietė moteris kuo rūpestingiau atlikti jaunimą katalikiškoje ir lietuviškoje dvasioje, nes be susipratusių jaunimo nėra ateities. Viešnia iš Bostono, žymi veikėja Šimkienė, nuosirdžiais ir gražiais žodžiais ragino moteris nepalsti gražiam draugijos darbe.

Vakarieneje dalyvavo apie 154 žmonij. Visam pokyliui labai sumaniai vadovavo klubo pirmininkė V. Klienienė.

Pagerbėme tautos kankinius. Tremtinių Draugijos rūpesčiu 25 lapkričio Aušros Vartų bažnyčioje buvo atliktos iškilmingos pamaldos už visus, kurie žuvo dėl Lietuvos laisvės. Šv. Mišias aukojė parapijos kleb. kun. K. Vasys. Atėjusiuji pamaldas buvo daug. Pasakyta iškilmingai pritaikintas pamokslas. J. M.

ROCHESTER, N. Y.

Lietuvos kariuomenės minėjimas įvyko lapkričio 25 d. 11 val. šv. Jurgio par. bažnyčioje buvo atliktos šv. mišios už žuvusius kovoję dėl Lietuvos laisvės, Sibiro kankinius ir partizanus. Šv. mišias atnašavo kun. D. Mockevičius. Per mišias giedojo Lietuvių Bendruomenės Rochesterio skyriaus choras, vadovaujamas P. Armono. Visos giesmės buvo pritaikintos tos dienos rimčiai.

18 val. parapijos salėje įvyko iškilmingas aktas, kuriame Andr. Cieminis perskaitė gen. St. Raštiko kalbą. Minėję dalyje pasirodė Armono vadovaujamas vyrų sekstetas, kuris pakilioj nuotaikoj padainavo keletą dainų. Deklamavo S. Kimasi, R. Vilūnaitė ir Br. Velminskas. Varg. Jankus pagrojo akordeonu.

Susirinkime gausiai dalyvavo

Rochesterio ir apylinkės lietuviai. Minėjimą suruošė karių Ramovės S-gos skyrius. Lietuviams karai invalidams suaukoto ta 130 dol.

Lituanistinius kursus organizuoja Lietuvių Bendruomenės skyrius. Bus einama gimnazijos kurso programa, kuri pirmoj vietoj skiriama lankanties vietos aukštesniasis mokyklas. Šiems kursams vadovauja rašytojas Jurgis Jankus. Pasidžiaugė bendradarbiauti: A. Jančys, Sadauskaitė, D. Saladiūtė, Vl. Sabaliauskienė, L. Vilimas, A. Dargis, Šlapelienė, A. Naujokas ir kt. Lietuvių parapijos klb. kun. J. Bakšys mielai sutiko leisti naudotis pradžios mokyklos patalpomis. Tikimasi, kad šiais kursais pasinaudos netik aukštesniųjų mokyklų moksleiviai, bet ir suaugusieji. Sb.—

INDIANA HARBOR, IND.

Prieš mėnesį laiko buvo šv. Pranciškaus lietuvių parapijos tradicinė vakarienė, apie kurią dar iki šioliai gražiai prisimename.

Seselių kazimieriečių vedamos parapijos mokyklos vaikų išpildyta programa liko visų atminty. Vakariene dalyviai buvo be galo nustebinti, kai programos metu vaikučiai, kurių veidai liūdėjo, kad jų tėvai yra pietų kraštų kilmės, traukia su lietuviškais lietuviškais dainas. Iš to matyti, kad seselės mokytojos čia yra daug įdėjusios meilės, darbo ir širdies, kol paruošė toką įdomią ir nuosirdžiai lietuvišką programą.

• Neperseniai buvo vietos Tremtinių Draugijos visuotinis susirinkimas, kuriame pirm. P. Andreika padarė veikimo pranešimą ir išreiškė nuosirdžią pa-

dėką kleb. kun. K. Bičkauskui, kad jo pritarimu ir pastangomis parapijos mokykloje įvesta lituanistikos pamokos. Tame pačiame susirinkime nutarta iš Dr-jos kasos skirti \$100 mokykloms ir \$100 negalintiems išemigruoti iš Vokietijos seneliams ir ligoniams.

J. Ervydis

• Prof. J. Zilevičius, šiemet sulaukęs 60 metų amž., bus atitinkamai pagerbtas per New Jersey chorų ruošiamą dainų šventę, kuri įvyks ateinančių metų sausio 20. Joje dalyvavo 6 chorai.

• Los Angeles, Calif., lietuvių kolonija, minėdama Lietu-

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SESTADIENIAIS 2 VAL. POPIET. — WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdini pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9293

J. P. GINKUS AD. JEZAVITAS V. UBAREVICIUS
Direktorius Muzikos Dir. Pranešimų Dir.

Jau 11-ti metai kai visi klauso—

"Lietuvos Atsiminimų" RADIJO VALANDŲ

Sestadieniais, 4:45 - 5:30 val. p.p

Stotis WEVD (New York) — 1330 kil., 107.5 meg.

JACK J. STUKAS, Dir.
1264 White St., Hillside, N. J.
Tel. WAverly 6-3325

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

transliuoja iš stiprios radijo stoties

WLOA

1550 KYLOCYCLES

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ nuo 1:30 iki 2:00 val.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA BRADDOCK, PA.

Waterbury, Conn.

Visiems Conn. valstijos liet. parap. chorams
Sėkmadienį, gruodžio 9 d., Connecticut valstijos lietuviškosios parapijos ruošia Hartfordo katedroje karaliaus Mindaugo ir Lietuvos krikšto 700 metų sukakties minėjimą. Minėjimo meninę dalį išpildys Ansonijos, Bridgeporto, Hartfordo, New Britain, New Haven ir Waterbury lietuvių parapijos chorai. Choro bendra repeticija įvyks gruodžio 9 d. 2 val. p.p. Hartfordo šv. Juozapo katedroje, prie vargonų.

Visi chorų vedėjai bei choristai maloniai prašomi laiku atvykti į repeticiją. Kadangi iškilnių programa prasidės 3,30 val., todėl laiko yra nedaug, prašome nesivėluoti.

Jūsų A. J. Aleksis.

Torrington, Conn.

Ten, kur gamina adatas
Kasdien žiūrėti į adatos gamyklą, tikrinti jos smailumą, nėra taip jau lengva, gana monotoniška. Bet uždarbiai labai geri. Gryname šiaurės Conn. ore, aukštumoj toj adatų pramonės sau duoną pelnosi ne vienas lietuvis. Senieji Lietuvos emigrantai su čiagimais turi savo Beechwood Club, prie Beechwood Ave. Salė graži, didoka. Arti jos apsigyveno ir naujai atvykusieji. Jiems rūpi, tačiau, dar likusieji Europoje ir nori

juos sušelpiti. Tam tikslui Gerneris, Rimai, Flora Zapkus ir kiti rūpinasi praversti BALF rinkliavą.

HUDSON, MASS.

Nėra komunistų

Hudson yra gal būt vienintelis miestelis, kur nėra komunistų. Prieš paskutinį pasaulinį karą dar atedavo bent septyni, penki lietuviai ir du portugalai, įsusiurinkim, kai čia atvykdavo jų agitatoriai iš New Yorko. Bet dabar jau nebeliko nė vieno: vieni mirė, kiti kitur išsikėlė.

Mirė Andrius Saslauskis.

Lapkričio 14 d. mirė A. Saslauskis, 61 m., gyv. 8 Horence St., Hudson, Mass. Amerikoje išgyveno 42 metus. Buvo uolus katalikas ir didelis veikėjas parapijos draugijose. Palaidotas lapkričio 16 d. iš Kristaus Karaliaus bažnyčios šv. Mykolo kapinėse. Paliko žmoną, dukterį ir du sūnų. Liūdesio valandose šeimai reikiama užuojauta.

M. P.

IESKOMI

Asipauskas, Antanas, iš Moskabūdių ar Galioriskės km., Vilkaviškio ap.
Frederikas, Gustavas, iš Sintautų, Šakių ap.
Jablonskienė - Pralgauskaitė, Stanislaiva.

SPORTAS

Lietuviai pirmąsias

Lygos (DAFB) futbolo pirmenybių lentelėje lietuviai tebesilaiko pirmoje vietoje. Ligi lapkričio 25 d. jau pasiekė šiuos rezultatus: 7, 0, 0; 39:6; 14:0. Antroje vietoje yra Magyrai S. V. — 9, 6, 2, 1; 22:15; 14:4. Trečioje vietoje užima Schwaben S. C. — 7, 4, 2, 1; 26:10; 10:4. Labiausiai atsilikę Schleiser S. C. — 8, 0, 0; 9:29; 0:16.

Lietuviams (LSK) įvarčius pelnė: Adomavičius — 12, Kalasinskas — 10, Gražys — 9, Jokubaitis — 4, Klizys, V. Sabaliauskas, Jegeris ir J. Simonavičius po 1. Jei ir toliau LSK tokiu tempu kins pergalės, tai apie kovą mėn. pabaigą galima bus pasisveikinti mūsų futbolininkus su 100. uoju įvarčiais šiose pirmenybėse.

Pasiekė didžiausią pergalę

Lapkričio 25 d. Trogo Nėk sta-dione prieš daugiau kaip 50 žiūrovų LSK futbolininkai parkėpė stipriausią DAFB lygos pirmenybių varžovą Schwaben S. C. įvarčiais santykiu 4:1 (4:0). Tuo garantuotai sau pirmąją vietą šiose pirmenybėse. Stebėjusių šias rungtynes nuomone, tai buvo gražiausias ir sezoną rungtynes. Tai patvirtino vokiečių spauda, pranešdama apie šią pergalę. Mūsų lygos pirmenybėse (1 rate) nugalėtojo titula. Spaudoje jau buvo skelbta apie stalo tenisininkų 2 pergalės prieš Pfalzer 5:4 ir Blau Weis 9:0. Ši karta mūsų stalo tenisininkai per vieną vakarą laimėjo 2-jas pirmenybių rungtynes: prieš S. C. New York — 7:2 ir Schwaben S. C. 5:4. Žaidė vienetais — Garunkis.

TENISININKAI 1-30 RATO NUGALĖTOJAI

New Yorko lietuviai, stalo tenisininkai, vos tik spėjo "apilti" Amerikos stalo teniso storus, jau spėjo išsikvoti DAFB pirmenybėse (1 rate) nugalėtojo titula. Spaudoje jau buvo skelbta apie stalo tenisininkų 2 pergalės prieš Pfalzer 5:4 ir Blau Weis 9:0. Ši karta mūsų stalo tenisininkai per vieną vakarą laimėjo 2-jas pirmenybių rungtynes: prieš S. C. New York — 7:2 ir Schwaben S. C. 5:4. Žaidė vienetais — Garunkis.

SPORTAS PASAULIJE

● Lapkričio 25 d. 33,000 žiūrovų turėjo progos pamatyti aukšto lygio futbolo rungtynes tarp šveicarų ir Italijos rinktinės. Rezultatas 1:1. Šia pasėkmė reikia skaičiuoti netikėtumui, nes Italijos komanda šiuo metu skaitoma viena iš stipriausių rinktinii Europoje, tuo tarpu šveicarų pasirodymai paskutiniui laiku nebuvo labai geri. Prieš kelias savaites jie pralaimėjo prieš Prancūzijos rinktinę 1:2.

● Austrijos rinktinė tarpvalstybinėse rungtynėse nugalėjo belgų futbolo rinktinę 8:1.

● Vokietijos ir Šveicarijos B rinktinės susitikio Berlyne. Vokiečiai rungtynes laimėjo 2:0.

● Iš Japonijos sugrįžo amerikiečių beisbolininkų grupė, kuri Japonijoje sužaidė eile parodomųjų rungtynių prieš įvairius japonų klubus. Amerikiečiai laimėjo 13 susitikimų, pralaimėjo vieną kartą ir 2 kartus sužaidė lygiomis.

● Prancūzijos rungtynės rinktinė laimėjo tarpvalstybinės rungtynes prieš Angliją rezultatu 42:13.

● Berlyne vyru ir moterų rinktinės žaidė krepšinio rungtynes prieš Hamburgo atstovus. Abu susitikimus laimėjo berlyniečiai. Vyru rezultatas 41:26, gi moterų laimėjo 29:10.

● Pan American automobilii lenktynės laimėjo italas Piero Taruffi. Jis 3113 km. (1933 mylių) distanciją nuvažiojo per 21 val. 57 min. ir 52 sekundes.

● Anglijos futbolo pirmenybėse I divizioneje šiuo metu pirmą vietą lentelėje užima Portsmouth su 27 t., antroje vietoje yra Arsenal su 26 t.

Kaletkaitė, Aleksandra, iš Pirkškių km., Raudondvario vl., Kauno ap.

Lensbergas, Jonas, iš Šiaulių ap.

Matuzevičius, Julius, iš Kuprių k., gyvenęs Vabalninke.

Meškevičius, Petras, iš Kidoiškių k., Marijampolės ap.

Norvaiša, Antanas, iš Rūdaičių k., Laukuvos v., Raseinių ap.

Raichertas, Georgas, iš Sintautų, Šakių ap.

Spederis, Frances, iš Pavasių k., Šakių ap.

Trakymas, Ignasius.

Valčiulionytė, sesuo Pranciškos Veloniškieš, gyvenusi apie Mahanoy City, Pa., kilusi gal iš Kalvarijos, Marijampolės ap.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiiepti: **Consulate General of Lithuania**, 41 West 82nd St., New York 24, N. Y.

NAUJAI ATVYKO

Lapkričio 16 d. laivu "General Blatchford" į New Yorko uostą:

Balkus, Juozas.
Baranowski, Bronislava, Johanna, Helena, Roland, Alma, Dauksas, Franz.
Engelmann, Martha, Emmy, Ella B.
Giacus, Marie.
Grigat, Anna.
Heiser, Edith.
Holzweg, Richard.
Holzweg, Herman.
Horn, Emil, Martha, Walter Irma.

Hubar, Dimitri, Angelina, Anatoli, Dieter.

Kunstanas, Richardas.

Kybartas, Jonas, Aldona

Lans, Arvids, Ingeborg.

Lendrat, Walter (Hedwig, Reda, Irene, Christine.

Mansaitė, Adele.

Markwald, Albine.

Miuzas, Georg.

Petronis, Česlovas, Genovaitė.

Poehl, Johann.

Rammonat, Georg, Marta.

Romeiko, August.

Sermontytė, Ona.

Staneik, Anna L.

Statkewitsch, Klara J.

Lapkričio 24 d. laivu "General Hersey" į New Yorko uostą atvyksta šie lietuviai:

Antinis, Erna, Robert.

Bakūnas, Vytautas, Albina, Vytautas.

Bakūnas, Ida-Il.

Behrendt, Walter - J., Hildegarda, Maria.

Berwig, Robert, Maria.

Betat, Kurt, Johanna.

Braszkinas, Vladas, Greta, Withold, Viktor.

Buntin, Guenther, Emma, Siegrid.

Dainis, Bronius.

Jankus, Kazys, Herta, Regina, Irena.

Kalvaitis, Richardas, Urte, Verneris, Einis, Erika M., Hugo O., Guenter K.

Kleinat, Johann, Helene.

Kopp, Robert.

Kozeniauskienė, Eugenija.

Mickeliūnas, Jonas.

Padveiskis, Antanas.

Paschakarnis, August, Meta, Lillian, Eugenia.

Schneider, Johann, Maria, Irene, Erika.

Siskin, Richard, Herta, Ingeborg, Hans.

Smailus, Hugo, Hilde, Paul, Hildegard, Friedrich.

Tiedmann, Gustav, Olga, Irene, Erike, Helga, Erich.

Vilicka, Jonas, Lilli.

Walter, Edith, Sigrit.

Butkus, Pranas, Hildegard, Reinhold, Pezold, Roland.

DEMESIO

Jeigu Jums reikalingi BALDAI, TELEFIZIJOS APARATAI, DULKIŲ SIURBLIAI, SALDYTUVAI, kiti namų apyvokos daiktai... Kreipkitės tuojau pas šiuos reikmenų prekybės atstovus:

VILIUS PITKUNIGIS

73 W. 104 St., N.Y.C. Riverste 9-9104
Jis atstovauja geriausias New Yorko baldų gamybos, sandytuvų (refrigerator), dulkių siurbių, televizijos imones.
Pirkdami per jį gaunate didesnę nuolaidą negu kitar ir palankiausias išsimokėjimo sąlygas.

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVIČIUS, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue

Brooklyn 5, N. Y.

Tel. MAIN 4-2329

Priėmimo valandos:

Kasdien 2-4 ir 6-9 p.p.

Šeštadieniais 10-12 ryto ir susitarus.

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, plėšės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.

Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th St.,

NEW YORK CITY

Virš Lexington Ave. pošeminio traukinio stoties. Lengva privačiuoti iš visur. Atakiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Ofiso tel. GLENmore 5-3094

Namų tel. GLENmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos:

Kasdien 12:30-2 ir 6-8 p.p., išskyrus šventadienius.

Tel. EVERgreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(Armakauskas)

Graborius—Balsamuotojas

Moderniška Kopyčia

423 Metropolitan Ave.,

Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(Bialauskas)

Laidotuvių Direktorius

Notary Public

660 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

EVERgreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—Balsamuotojas

231 Bedford Avenue,

Brooklyn, N. Y.

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS

197 Havemeyer Street

Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVERgreen 7-9394

William J. Drake

(DRAGUNAS)

LIETUVIS ADVOKATAS

35 - 63 WAREHAM PL.

JAMAICA, N. Y.

Tel. Jamaica 3-7722

Parduodam Namus

Turime gerų namų pardavimui

— Woodhaven, Richmond Hill

ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomuojujame kambarius ir patalynaujame visokios apdraudos

(insurance) reikalauose— greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

Real Estate & Insurance

3655 36th St., Woodhaven 31, N. Y.

Tel. Virginia 7-1896

Tel. EVERgreen 4-9352

4-2442

ALLIANCE HALL

195 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

CATERERS

Parties—Weddings

MEETING HALL

Communion Breakfasts

Banquets

LAIKRODŽIŲ, ŽIEDŲ

ir įvairių kitų kasdien vartojamų dalykų, o taip pat įvairių dovanų KALEDŲ ir NAUJŲ METŲ progai priėmimams kainomis galima įsigyti pas lietuvi

LAIKRODININKA

A. Andriuskevičius

485 Grand St., šalia J. Giakaus, Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EVERgreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIUNAS IR SŪNUS EDWARD MISIUNAS

SAVININKAI

Lietuviška Užėiga, kur visi myli užėiti.

Pavieniai ir su šeima, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.

Įspūdingi kambariai, Užuolai - Televizija - Muzika - Sportas

562 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Bostone ir apylinkėse

A. J. NAMAKSY

Office Tel. SO 8-0948

Real Estate & Insurance

466 W. BROADWAY

SO. BOSTON, MASS.

Res. 37 Oriole Street

WEST ROXBURY, MASS.

Tel. FA. 7-8402-M

S. Barasevičius ir Sūnūs

FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS

Laidotuvių Direktorius

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Kopijčia šermentis dykal

Tel. South Boston 8-8898

AVenue 2-2424

CASPER

FUNERAL HOME

187 DORCHESTER STREET

South Boston, Mass.

Joseph W. Casper

(KASPERAS)

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Kopijčia šermentis dykal

Tel. SO 8-1437

South Boston 8-3898

ZALETSKAS

FUNERAL HOME

564 EAST BROADWAY

South Boston, Mass.

D. A. Zaleckas, F. E. Zaleckas

Graboriai ir Balsamuotojai

Patarnavimas dieną ir naktį

Kopijčia šermentis dykal

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

NEW YORKO NAUJENOS

Fel. Pupėnaitė, Vilniaus operos solistė, gruodžio 8 d. dainuoja per J. Stuko radiją ir gruodžio 9 d. per Tėvų Pranciškonų vienuolyno atidarymo iškilmes.

Ateitininkų sendraugų ir studentų bendras susirinkimas šaukiamas šeštadienį, gruodžio 8 d., 7 v. vak. Angelų Karal. parapijoje, Ateitininkų Ramovėje. I. domu pranešimą padarys Vytautėlekūnas, bus svarstomi ir kiti aktualūs bėgantieji reikalai. (4 ir 7)

Vincės Jonuškaitės, 25 m. meno darbo sukakčiai atžymėti Brooklyn Moterų Vienybė rengia koncertą, gruodžio 7 d., penktadienį, 8:30 val. vakare. Carnegie Recital Hall, prie 57 St. ir 7th Ave., New York City. Bilietus galima iš anksto įsigyti pas Moterų Vienybės narys, Ginkū, Gabioli, Strumskij, Zukauska, Valaitis.

Prof. K. V. Banaitis, šiuo metu gyvenantis Brooklyn, Kaune buvęs konservatorijos direktorius, skaitys paskaitą apie lietuvių muzikinės kultūros raidą ir apie prof. J. Žilvičių dainų šventėje sausio 20 d. New Jersey.

Šiuntinį saldainių Kalėdų švenčių proga Memmingeno pradžios mokyklai (Vokietijoje) pasiuntė Brooklyn ALTS 1 skyrius.

• Stasys Pilka davęs poezijos recitalį Brooklyn, Baltimorėje, išvyko į Hartford, Conn., ir Boston, Mass., kur taip pat rengia poezijos ir dainos vakarus. Prie progos gal aplankys ir Worcester, Mass. Iš ten jau vyks į savo gyvenamąją vietą Chicago.

Iš talkos Balfo vajui

Pradžią "Darb." Nr. 59

Juozas Ginkans postas: Ona Baniulienė - Banning — 101.70; T. Yagella — 34.32; J. Jacyna — 34.30; J. Kliučinskas — 27.95; Roy M. Sidney — 21.86; A. Grybauskas — 21.48; J. Vilutis — 19.00; A. Milaševičius — 11.56; A. Šilbajoris — 10.00; J. Ginkus — 8.70; J. ir A. Liogiai — 6.00; J. Šaltis — 5.55; V. Katelė — 3.00; B. Kulys — 1.50; A. Andriuskevicius — 1.13.

J. Ginkaus poste viso surinkta \$308.05.

Great Neck'o postas: William Wolf — 30.00; O. Šalpokienė — 10.45. Great Neck'o postas viso surinko \$40.45. Vedėju buvo William Wolf.

Park Florist postas: V. Cilčius — \$31.65; dr. V. Apanavičius — 7.70; G. Sirusas — 7.43; M. Mažeika — 7.19.

Viso Park Florist postas surinko \$53.97. Posto vedėju buvo M. Mažeika.

Tautininkų Klubo postas: V. Stasiūnas — 20.00; E. ir P. Liaugaudai — 10.00; Fr. Narvydas — 9.33; E. Leleiva — 6.77; J. ir A. Dailidžiai — 5.00. Viso surinkta \$51.10. Posto vedėju buvo D. Klinga.

Kearny - Harrison, N. J. Postas: BALF 7 skyriaus nariai surinko prie parapijos baž-

ISNUOMOJAMA

Mėsinė ir kolonialinių prekių (grocernė) krautuvė, pilnai įrengta su mašinomis ir trys šaldytuvai. Kreiptis į ALEX MATHEWS, 250 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Lituanistikos institutas gruodžio 2 d., sekmadienį, pradėjo darbą. Atidaromąjį žodį tarė A. Bendorius. Pirmąją paskaitą skaitė prof. K. Pakštas. Pradžioje prof. K. Pakštas kalbėjo apie reikalingumą lietuvišką kultūrą išlaikyti po platų pasaulį lietuvių tarpe. Vėliau profesorius perėjo prie Lietuvos sienų klausimo. Į pirmąją paskaitą atsilankė didelis būrys klausytojų. Ateityje paskaitos vyks kiekvieną sekmadienį tose pačiose Apreiškimo parapijos mokyklos patalpose.

Šeštadieninių Meironio mokyklų mokinių solidarumui ir artimo meilės idėjų ugdymui, mokyklos ved. A. Bendoriaus iniciatyva įsteigta "Jaunujų Fondo". Fondo tikslas padėti Vokietijoje likusiems moksleiviams. Šventėms "Jaunujų Fondo" nariai per BALFą siunčia dovanų ir laiškų savo draugams Vokietijoje.

J. Matulaitienės vadovaujama Brooklyn tautinių šokių grupė yra pakviesta dalyvauti tarptautiniame šokių festivalyje, kuris prieš Kalėdas įvyks New Yorke ir yra ruošiamas Cosmopolitan Folk Dance Group.

Juozas Bardonas, buvęs Kauno Universiteto medicinos fakulteto profesorius, su žmona Ona pereitą penktadienį iš Vokietijos atplaukė į New Yorką. Apsigyvens pas dukterį Clevelande, Ohio.

"Lietuvos Atsiminimų" radijo valandėlė gruodžio 8 d. dainuos operos solistė Felicija Pupėnaitė - Vasiliauskienė, o gruodžio 15 d. — operos solistė B. Darlis ir dainininkė M. Kižytė.

Stepni Vyktinai, lietuvių žurnalistai ir meno kritikai, kurie šiuo metu dar tebėra Vokietijoje, ir tenai gydomi, ALTS 1 sk. iš Brooklyn pasiuntė 25 dol. auką.

nyčios — \$103.30; BALF 7 skyrius aukų lapu surinko — 18.00. Komitetas ypatingai dėkingas Kearny-Harrison, N. J. lietuviams už jų talką New Yorko vajui. Nors jie priklauso kitai apygardai, bet dirbo išvien su newyorkiečiais.

Yonkers, N. Y. postas: Yonkers BALF 133 skyriaus valdybos nariai surinko aukų lapais — \$41.90.

Postui vadovavo Aleksandras Kaminskas.

Nuotaikinga Naujų Metų sutikimą ruošia New Yorko ateitininkai Angelų Karalienės parapijos salėje, Ateitininkų Ramovėje. Bus linksma muzika, šokiai.

Jo Ekscelencija Arkivysk. THOMAS E. MOLLOY

Brooklyn Arkivysk. laiškas Tėvui Just. Vaškiui, O.F.M.

Didžiai Gerbiamasis Tėve,

Lapkričio 17 d. Jūs teikėtės atkreipti mano dėmesį ir išreikšti pagėdavimą, kad pašventintų tėvų pranciškonų vienuolyną Brooklyn. Jūs taip pat buvot malonus supažinti mane su ruošiamų iškilmių pobūdžiu ir programa, kuri pradės iškilmingomis šv. Mišiomis Apreiškimo parapijos bažnyčioje, No. 5th ir Havemeyer St., Brooklyn, N. Y. Po to bus šventinamas vienuolynas, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, New York, 3 val. po pietų ir 5 val. bankietas Apreiškimo parapijos salėje.

Turėdamas kaip tik tą dieną, gruodžio 9, išvykti iš savo diezijos, norėčiau Jums pranešti, kad esu paprašęs Vyskupą Raymond A. Kearny tose iškilmėse mane pavaduoti.

Man labai gaila, kad būtinas reikalas išvykti sukludo man pasinaudoti ta nepaprasta privilegija pabūti su Jumis ir tėvais pranciškoniais tose šventose ir taip reikšmingose apeigose.

Aš jausiuos labai patenkintas, jei man bus suteikta kita kuri proga aplankyti vienuolyną, pasimatyti su geraisiais tėvais ir juos asmeniškai pasveikinti.

Melsdamasis ir tikėdamasis, kad su Dievo palaima Jūsų naujas vienuolynas, o ypač tėvai pranciškoniai ir broliukai čia, Brooklyn, bus Dievo malonės apšviesti, sustiprinti ir paremti visuose jų siekimuose ir darbuose,

Jums reiškiu pasitikėjimą

THOMAS E. MOLLOY
Brooklyn Vyskupas

New Yorko ateitininkų sendraugų naujos valdybos žodis

Žinome, kad ateitininkija buvo, yra ir bus apaštalinio uolumo, veržlaus sąjūdo idėjų išpažinimo, kūrybinio užsidegimo, dinaminio darbo, kietos kovos ir nesvyruojančio pasiryžimo organizacija, kuri už savuosius idealus moka kovoti ir aukotis.

PRIMENAME:

Ateitininkas yra gyvas katalikiškos akcijos narys, ve-

kią savo šeimoje, parapijoje, organizacijose ir viešumoje, ir savo dvasios šviesa spinduliuoją į visą aplinką. Pavyzdingas katalikiškas gyvenimas ir nuširdi religinė praktika yra kiekvieno tikro ateitininko pažymiai. Tarpusavio parama ir gražus sugyvenimas turi risti visus ateitininkus į vieną darnią šeimą. Ateitininkas yra parengtas ir savo organizacijai ir lietuviškai bei katalikiškai bendruomenei.

RYZTAMĖS:

1. Rengti tradicinius ateitininkų gyvenime nusistovėjusius bažnytinius bei tautinius minėjimus ir parengimus.

2. Surengti, kiek leis gyvenimo aplinkybės, kultūrinių rengimų ir paskaitų tautiniams, tikybiniams, socialiniams ir visuomeniniams klausimais.

3. Budėti, kad ateitininkai sendraugiai kartu su kitų lietuvių katalikiškų organizacijų atstovais aktyviai dalyvautų ALTO, BALFO darbuose ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės kūrime.

4. Raginti ateitininkus sendraugius iešioti ir aktyviau įsijungti į LRK Federaciją ir kitas lietuvių katalikų draugijas bei organizacijas jų veikimui pagyventi.

5. Rūpintis, kad mažamečiai lietuvių vaikučiai turėtų proos mokytis lietuvių kalbos, ir kitų lietuvių dalykų.

6. Raginti ateitininkus sendraugius aktyviai įsijungti į Kultūros Instituto veiklą.

7. Visomis išgalėmis skatinti katalikiškos spaudos rėmimo ir platinimo akciją. **Valdyba**

Lietuviai siuvėjai tautos reikams visuomet buvo jautrūs. Pereitą savaitę savo įvykusiame posėdyje Renatė Jonaitytė gydyti pastorį 300 dol. Jų unijos 54 lokalas spalio mėn. minėjo savo 50 metų veiklos sukaktį. Per tą laiką jie pergyveno įvairių dienų, bet šiuo metu lokalo vadovybė yra tautiškai susipratusių asmenų rankose. Būdinga, kad prieš šios aukos pasiūlymą nebuvo net komunistai.

• Susirinkimas numatė kandidatų į naują valdybą — pirm. Jurgį Zerolį, sekret. P. Montvilą ir atstovus į bendr. tarybą: Pr. Vaitukaitį, J. Danieleską, A. Ramanauską, J. Gudą ir J. Kivyčą. Rinkimų data bus paskelbta vėliau. Jie vyks slapto balsavimu. Visi siuvėjai kviečiami balsavime uoliai dalyvauti ir balsuoti už šiuos kandidatus.

• Lietuviškose Brooklyn siuvalose darbas gerokai sumažėjo, jei nebūtų kariškų rūbų užsakymų, tai daugelis darbininkų nustotų darbo.

BOSTONO ŽINIOS

M. Ausikaitė,

LDS narė, ilgametė "Darbininko" skaitytoja ir duosni rėmėja, laikraščiai "Darbininkas" paremti atsuntė \$100.00. TT. Pranciškoniai nuoširdžiai dėkoja didžiai rėmėjai M. Ausikaitė už paramą.

Pamokslai vaikams lietuviškai. Įvedus parapijos mokykloje tikybos dėstytoją lietuviškai, savaime kyla reikalas ir pamokslus vaikams sekmadieniais sakyti lietuviškai. Teko natūrali, kad greitu laiku tokie pamokslai jau bus sakomi.

Naujas choras. Muz. J. Gaidelui vadovaujant, So. Bostone pradėjo veikti vyrų choras. Choro iniciatoriai yra vietos sportininkai. Reikia laukti, kad choras darniai bendradarbiaus su kitais čia veikiančiais choralais ir pagyvins kultūrinį gyvenimą.

Vasario 16 minėsimui su-ruošti Alto Bostono skvius sudarė komisiją, į kurią įėjo: A. Čaplikas, J. Kasmauskas, adv. A. Juknevičius, J. Januškis. Nutarta tartis su vietos menininkais dėl programos parengimo.

Kandidatai į L. Piliečių Dr-jos valdybą

Praeitame susirinkime įvyko valdybos narių kandidatų nominacijos. Pirmininkui adv. J. Grigaliui atsiskaičius, žymiausių kandidatų didele balsų dauguma buvo išstatytas adv. K. Kalinauskas. Į vicepirm. — A. J. Namaksy ir inž. A. Čaplikas, sekret. — V. Vakauzas ir adv. A. Jankauskas, į kasin. — Pr. Razvadauskas, Baltrašūnas, J. Arlauskas, finansų rašt. — White, Markelionis, maršalk. — Grendelis, į direktorių tarybą — adv. J. Grigalius, dr. Kapo-

NAUJŲ METŲ SUTIKIMO

kuri ruošia Aitvarų kvartetas gruodžio 31 d. Grand Paradise salėje, programa jau daug kas išanksto įdomiausi. Teko patvirtinti, kad ji bus pagal kiekvieno svečio skonį: kas mėgsta trumpą programą — bus trumpa, kas ilgą — ilga (tik neperilga!), kas mėgsta svajingą — bus linksma. Tik dėl vieno dalyko Aitvarai iš anksto atsispašo: prie geriausių noru jiems neišeis paruošti liudnį programą. Be to, būsimiems svečiams galima pranešti, kad Grand Paradise salėje yra taip erdvu, puošnuo ir patogiu, jog tie, kurie bus labiau suinteresuoti kitokiais dalykais nei programa, galės jos nežiūrėti ir neklausyti, bet vistiek smagiai laiką praleisti. Kas dar neaišku, paaškęs N. Metų išvakarėse Grand Paradise salėje, 320 Grand St., Brooklyn.

čius, Lekys jr., St. Griganavičius, A. Neviera ir kiti.

Rinkimai vyks dar prieš Naujus Metus.

Ilgiau atidarytos krautuvės. Prieš šventes jau nuo šios savaitės visos didžiosios krautuvės, vadinamos department stores, atidarytos pirmadieniais ir trečiadieniais ligi 8 val. 30 min. vakarais.

Pareigingi L. K. rėmėjai

Per pastaruosius du mėnesius šie Lietuvių Kultūros Rėmėjai Bostone užsimokėjo visą nario mokesį už 1951 metus (\$12): K. Kriščiukaitis, St. Lušys, St. Mockus, P. Pilka, Mrs. T. K. Tattan. Už 10 mėnesių užsimokėjo: D. Baltėnė, O. Jorūšauskienė, Br. Kibilienė, Pr. Lembergas, K. Širėnas iš Norwoodo, Br. Strikaitis. Pirmąjį perduoti šeštadienį lituanistikos mokyklai, o rėmėjams nuoširdus ačiū.

Per spalio 27 d. įvykusi Lietuvių Kultūros Rėmėjų ir Lituanistikos Mokyklos mokinių tėvų susirinkimą šie asmenys pažadėjo kas mėnuo mokėti bent po 1 dol. šeštadienį mokyklai palaikyti: N. Adomaitis, K. Baranauskas, M. Birknevičius, St. Jurgelevičius, Alb. Karosas, J. Steronavičius, J. Vaitūnaitis, J. Valickas. Dageilis ju iš karto užsimokėjo už kelių mėnesių.

LRK Valdyba

PADEKA

Lapkričio 2 d. mirė mūsų mylimas tėvas ir uošvis Jonas Jaruševičius, gyvenęs 33 Brook St., Lawrence, Mass. Nuoširdžiai dėkojame kun. A. J. Janiūnui atlaikiusiam gedulius pamaldas už vel. vėl, taip pat nuoširdi padėka priklauso prel. P. Juriui globojusiam mūsų tėvelio laidotuves ir visiems kunigams dalyvavusiems ir atlaikiusiems šv. mišias už velionies vėl. Dėkojame visiems artimiesiems ir prieteliams dalyvavusiems laidotuose ir papuošusiems velionies kapą gėlėmis. Mūsų padėka priklauso ir karsto nešėjams: N. Jodka, Ant. Andriuskeviciui, J. Stanevičiui, F. Kranchi, Al. Valinskui, J. Tapauskui ir visiems šv. Kazimiero Dr-jos nariams, kuriai ir velionis ilgas metus priklausė. Visiems mūsų nuoširdus ačiū.

Jonas ir Belle Jaruševičiai

Prašo garantijos:

Simutis, Maria — gim. 1906 m. vas. 1 d. (Ethnic German) našlė; Ruth — gim. 1937 m. gruod. 10 d.; Annemarie — gim. 1941 m. sausio 18 d.; Georg — gim. 1934 m. rugs. 30 d.

Adresas: 24a Luebeck, Marlistr. 101, Block 13.2.49, British zone, Germany.

BUTELIS nemokamai išnuomojamas tam, kuris bus dalį ar visą popietinį laiką namie. Butelis yra su baldais, pečium ir dušu. (Telefonu ir vonia leidžiama pasinaudoti atskirai). Dėl sąlygų teirautis nuo 5-7 v. vak. 592 E. 6th St., 3-ias aukštas, So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-2814. (62)

INŽ. BR. GARSVA ieško pirkti arba paskolinti savo išleistų Lietuvoje elektrotechnikos knygų:

1. Oro linijų statyba.
2. Pagrindiniai elektros dėsniai.
3. Magnetizmas. Elektrostatika.
4. Nuolatinės srovės mašinos.

Prašome neatidėliojant siųsti žinias šiuo adresu: **K. Tamošaitis**, 592 E. 6th St., So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-2814. (62)

Lithuanian Furniture Co.

MOVERS —

Insured and Bonded
Local & Long Distance Moving
326-328 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

LIETUVOS PRANCIŠKONŲ VIENUOLYNO IR SPAUSTUVĖS

680 Bushwick Ave.,

Brooklyn 21, N. Y.

PAŠVENTINIMO IŠKILMĖS

I V Y K S

Gruodžio-Dec. 9 d., sekmadienį, 1951 m.

11 val. — iškilmingos Mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje, 259 N. 5th St., Brooklyn, N. Y.

3 val. p. p. — vienuolyno ir spaustuvės pašventinimo iškilmės 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y.

5 val. p. p. — bankietas su programa Apreiškimo parapijos salėje, North 5th & Havemeyer Sts., Brooklyn, N. Y.

Meninėje programoje: Operos solistės Felicija Pupėnaitė, Vasiliauskienė ir Apreiškimo parapijos choras.

MALONIAI KVIEČIAMI VISI DALYVAUTI PAŠVENTINIMO IŠKILMĖSE IR BANKIETE.

Bilietus galima gauti Pranciškonų vienuolynė ir "Darbininkė", 680 Bushwick Ave., visose Brooklyn, New Yorko ir Maspetho lietuvių parapijų klebonijose ir pas platintojus.